

ПРЕТУМБАВАЊА У ГРАДСКОЈ СКУПШТИНИ

Два по два – до већине

ПЕНЗИОНЕРИ О СМАЊЕЊУ ПЕНЗИЈА

Од разумевања до претњи тужбама

СТРАНА 8

ТАКСИСТИ „СИТАКА“ ОПТУЖУЈУ ИНСПЕКЦИЈУ

Борба за легалност или медијску пажњу

СТРАНА 11

МАЛИ АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ ВРАТИО СЕ ИЗ ЦИРИХА

После три операције – проходао

СТРАНА 12

ДАША РАДОСАВЉЕВИЋ ПРВА ПРАТИЉА МИС СРБИЈЕ

Осмех све говори

СТРАНА 19

www.granice.rs
mlekara
Granice
011/ 82 32 762

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО – СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ – ПЕШАЧКА ЗОНА – КРАГУЈЕВАЦ

RD-SOLAR
S I S T E M
DISTRIBUCIJA
UGRADNJA
SERVIS
SOLARNIH SISTEMA
034 326 529; 069 658 410
www.rdsolar.rs

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
RefillM
Karadorđeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

Najbolji hot dog u gradu
Hot Dog
Dijagonalno od Pozorišta
Daniciceva 10
shop

ПОВЕРЕНИК ГРАДСКОГ ОДБОРА НАПРЕДЊАКА ГОРАН КОВАЧЕВИЋ САОПШТАВА ДА ЈЕ УПУЋЕН ЗАХТЕВ ЗА СМЕНУ ГРАДСКИХ ЧЕЛНИКА

ОСТВАРИЛА СЕ ПРЕДВИЂАЊА „КРАГУЈЕВАЧКИХ“

Беле вране префарбане

О опозиционом статусу одборничке групе Покрет за наш град Небојша Здравковић је рекао да „нико неће имати њихову бланку подршку“ и да је не треба очекивати „без озбиљног програма за опоравак града“.

Практично политичко деловање Покрета за наш град ипак ће бити условљено дугорочнијим пројекцијама ове организације, јер она ће, рачуна ли на дужи трајање у политици, морати да тражи свој „модус вивенди“. Као удружење или група грађана Покрет би могао да буде леп декор на политичкој позорници града, али иоле озбиљнију „прођу“ на изборима, ма када они били, реално не може да калкулише.

У избору или пропасти или пробати, врло је вероватно да се Покрет за наш град определи – за сврставање. Политичко, наравно. Повратак старим партнерима није реалан. Јесте да је у политици све стварно и могуће, и обрнуто, али као и кад брак „пукне“, тешко га је опет „саставити“, извесно је да је „романса“ између Здравковића и Стевановића – одсвирана. Постоји, међутим, други партнер, кога не пробадају љубавни жмарци, већ огољени политички прагматизам, а то је Српска напредна странка.

Није познато да ли су и колико, ако јесу, напредњаци „притискали“ Здравковића да окрене леђа Верку, нити да ли је било озбиљних преговора о партнерству, али је сасвим извесно да је Покрет за наш град

и те како пожељан СНС-у. Не због слабања програмских начела, за то се више и не пита, већ због једнакост одборника. Њихова подобност нарочито је порасла откад је Демократска странка пришла владајућој коалицији, јер да остваре наум о преузимању локалне власти без избора Здравковићеви одборници су им највећа нада. Без њих им Крагујевац остаје пушта жеља.

Међутим, за преузимање власти у Крагујевцу Српска напредна странка има још „резерви“. Оне су међу три одборника Српског покрета обнове и по два из ПУПС-а и Јединствене Србије. Значи – седморо. Јесте да се сви они „тврдо“ изјашњавају да остају уз владајућу гарнитуру и нема сумње да су у томе искрени. Али треба знати да моћна

СНС има и јак уцењивачки капацитет, нарочито на странке које су с њом у коалицији у републичкој власти, а то су и СПО, и ПУПС, и Јединствена Србија. Напредњаци свакако неће бити неми пред шефовима ових партија и треба очекивати да они буду снажно притиснути да „дисциплинују“ свој крагујевачки кадар. Прваци СНС-а и не крију колико им је Крагујевац важна „кота“ за освајање ка успостављању тоталне власти и сигурно ће учинити све да на политичком небу Србије не остане ниједна „бела врана“. Мора да буде све црно.

(Из текста које су објавиле „Крагујевачке“ 28. августа 2014.)

Пише Мирослав Јовановић

У кога ће убудуће бити власт над градом Крагујевцом вероватно ће се знати крајем следеће седмице. До тада би требало да заседа Скупштина града, а једино пребројавањем гласова њених одборника може да се потврди да ли Српска напредна странка са новим коалиционим партнерима, који су иступили из досадашње владајуће већине око групације Заједно за Шумадију, могу да преузму владавину градом, или је Верољуб Стевановић кадар да са својим присталицама задржи садашњу позицију.

Иако је преврат у Крагујевцу већ обзнањен као „готова ствар“, јер је такозваним прекомпоновањем успостављена нова владајућа већина коју предводе напредњаци, право стање биће верификовано тек када се зброји „за“ и „против“ на листићима за тајно гласање одборника и то по два предлога или иницијативе. Један долази од Заједно за Шумадију, Демократске странке и ЛДП-а, односно већег дела коалиције која је до сада била (и још увек је) на власти, и он тражи изјашњавање о поверењу градоначелнику Крагујевца Верољубу Стевановићу. Овај захтев предат је прошлог петка и већ је ушао у редовну процедуру, што значи да ће бити на дневном реду прве редовне седнице Скупштине града.

Друга иницијатива је, уствари, иницијална, премда је у процедуру ушла у понедељак, три-четири дана после прве. Потписало ју је 44 одборника који би требало да чине нову скупштинску већину, са Српском напредном странком на челу. Они траже смене градоначелника, председника Скупштине града и његовог заменика.

■ Бројање до 44

Вести о обрту у градском парламенту почеле су да се нижу средином прошле недеље, са истоветним садржајем – да мале странке напуштају досадашњу владајућу групацију и стају на страну напредњака. Иако патуљасте, збир њихових мандата у градској Скупштини тамањ би био довољан да се власт прекомпонује у корист СНС-а.

ВЛАСТ У КРАГУЈЕВЦУ НА

Тајне

Прво се прошле среде огласио председник Градског одбора ПУПС-а Ратко Томашевић и саопштио да је „у разговорима са централом у Београду договорено да се ова странка придружи иницијативи СНС“. Испоставило се, међутим, да је инструкцију из Београда послушао један од двоје ПУПС-ових одборника – Миливоје Вујадиновић Паја, док је друга одборница Јелена Живковић Лела одлучила да прекрши „партијску дисциплину“ и да остане уз Заједно за Шумадију.

Сутрадан, у четвртак, прво је на конференцији за новинаре председник Градског одбора Српског покрета обнове Милан Урошевић саопштио „тешку одлуку“ да тројица њихових одборника (уз Урошевића, који је и заменик председника

То што су и садашњи

носиоци власти и претенденти на њу затражили да се провери какво повеће одборника има градоначелник, плус председник Скупштине и његов заменик, једино може да значи да обе стране верују да је скупштинска већина њихова

Скупштине града, Небојша Илић и Раде Стевановић) подржавају иницијативу напредњака за смену градске власти, те да „СПО није трпео никакве притиске у доношењу такве одлуке“.

Одмах потом новинарима се обратио и Небојша Здравковић и рекао да је и Покрет за наш

034/330-870 suncemarinkovic.com

Jedinstveni energetski efikasni prozori u dekorima drveta po ceni belih PVC Fokus 9000 prozora

orah

zlatni hrast

mahagoni

Акција је продужена до 31. октобра

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

КЛАЦКАЛИЦИ

Тајног гласања

КОАЛИЦИЈА СА ВЛАДАЈУЋОМ ВЕЋИНОМ 2012. И 2014. ГОДИНЕ

Пред скупштинско изјашњавање о поверењу градским функционерима, које искључиво мора бити тајно, отвара се питање да ли ће бити потпуне подударности између јавних ставова и тајног гласања одборника. У нормалнијим околностима таква дилема била би излишна, јер имплицира дволичност „народних трибуна“, међутим изгледа да сада обе стране рачунају на скривене „прелетаче“

САСТАВ ГРАДСКЕ СКУПШТИНЕ КРАГУЈЕВЦА

мај 2012.		октобар 2014.	
странка	број одборника	странка	број одборника
Заједно за Крагујевац – Уједињени региони Србије	37	Заједно за Шумадију	27
Српска напредна странка	18	Покрет за наш град	8
Демократска странка	12	Српска напредна странка	21
СПС – ПУПС – ЈС	10	Демократска странка	10
Преокрет – ЛДП и СПО	5	СПС	6
Демократска странка Србије	5	ПУПС – Јединствена Србија	4
		Српски покрет обнове	3
		ЛДП	3
		Демократска странка Србије	3
		Самостални одборници	2

град (бивши чланови Г17) са својих осам одборника потписао иницијативу Српске напредне странке. Тачније, то је учињено „још прошле недеље“, али је обелодањено тек пошто су све друге одборничке групе саопштиле вести о свом престојавању.

Одборници Радиша Урошевић и Ђорђе Косанић из Јединствене Србије Драгана Марковића Палме нису имали јавне наступе (не естрадне, него политичке), ваљда зато што се подразумевало да и у њихово име говори пензионер Ратко Томашевић, јер су у градској Скупштини у истој одборничкој групи.

Тако је изведено „прекомпоновање“ у парламенту града, мада још није озваничено, па распоред снага тренутно изгледа овако: уз СНС са 21 одборником су социјалисти са шест, Покрет за наш град са осам, СПО са три, као и Демократска странка Србије, Јединствена Србија са два и ПУПС са једним одборником, што је укупно 44 мандата, тачно колико је минимална скупштинска већина, јер Скупштина има 87 места.

С друге стране је странка Заједно за Шумадију, која има 27 одборника, Демократска странка са десет и Либерално демократска партија са три, плус једна пензионер-

ка и самостални одборник Владан Вучићевић, што је укупно 42. Још је један „соло“ одборник, то је Витомир Недељковић, који је из Демократске прешао у Нову странку Бориса Тадића.

■ Без провере воље бирача

После свих сабирања и одузимања изгледа да је скупштински мозаик, уствари, игра бројки, али по суштини је озбиљна политичка игра и то на „теренима“ где не допиру очи јавности. Она само бива обавештена да су неке мозаичке коцкице промениле места. А заправо је променена власт.

По познатој дефиницији највећа вредност демократских поредака је што власт чини смењивом и променљивом, али вољом грађана – бирача, која се исказује на изборима.

Међутим, такозвано прекомпоновање, које је после многих градова и општина, а међу њима и два државна центра Београд и Нови Сад, сада „захватило“ и Крагујевац, јесте пуна негација демократских принципа јер елиминише бирачку вољу, дакле и сва основна грађанска права која је творе, и дерогира локалне самоуправе као важне системске и цивилизацијске тековине.

Строго формално гледано, промена власти методом прекомпоновања, односно прегруписавања унутар одборничких јединица или одборника појединачно (а мандати управо њима припадају), није противно ниједном важећем закону, али јесте демократским постулатима и доброј пракси уређених политичких система.

Зашто?

Прво зато што се спроводи мимо изборних циклуса и без провере политичког расположења бирача. Друго, што је углавном резултат уцена и притисака моћнијих странака над мањим и слабијим и, напослетку, зато што је у највећем броју случајева то смишљен и диригован процес из партијских централа, при чему њихове градске или општинске „испоставе“ морају само да аминују оно што њихов врх наложи.

Шта се у најављеном прекомпоновању власти у

Крагујевцу чини као гажење „пуне линије“ најбоље је описати примерима. Рецимо, Небојша Здравковић и Покрет за наш град са својих осам одборника сада прилазе напредњацима и неупућени ће рећи – нека, то је њихово право. Међутим, на изборима у мају 2012. године они су од Крагујевчана, као чланови странке Г17 плус и у коалицији са Заједно за Шумадију, добили гласове управо на програму и кампањи противничке оријентације наспрам Српске напредне странке. У интерној подели са партијом Верољуба Стевановића добили су чак 12 мандата, или једну трећину, али је четворо одборника променило дресове.

Да ли би бирачи из Крагујевца сада подржали промену политике Здравковићеве дружине и прелазак на директно супротстављену страну – колико до јуче? Е, то не знамо јер нема провере расположења грађана, које је могуће једино на изборима, све друго су неутемељене претпоставке и нагађања.

Или, други пример. СПО и ЛДП наступили су на прошлим локалним изборима као коалиција „Преокрет“ и укупно освојили шест одборничких мандата које су поделили на равне части – свакоме по три. Онда су се странке раздружиле, а сада је СПО пришао напредњацима, док је ЛДП остао уз Заједно за Шумадију. Јесу ли Крагујевчани њима дали поверење за такав разлаз? Нису. Да ли би сада подржали политику СПО-а који је прешао на другу страну? Не зна се, јер није проверено код грађана.

Слична питања могу се поставити и поводом промене позиције социјалиста и ДСС-а јер су гласове грађана добијали у сасвим другачијим политичким околностима, када су били у коалицији са странком Заједно за Шумадију. Можда би данас, пошто су стали уз напредњаке, добили више гласова него 2012. године, мада не би ни пребацили цензус, али без избора и то су само спекулације.

Овог момента по броју одборничких мандата најјачи су Заједно за Шумадију (27) и Српска напредна странка (21), а да ли је и то стварни одраз њиховог кредибилитета међу пунолетним Крагујевчанима – такође је непознаница. Зато је најбоље било да сви актери политичког живота стану „на црту“ пред грађане – па ком’ опанци, ком’ обојци. Нажалост, то се сад неће десити, грађани ће остати неми посматрачи међународних претумбација, њихова воља и политичка реалност у граду неће бити на провери усаглашености.

■ Прелетачи на гласању

Док се у Србији грађани не буду „писали“ са великим „Г“, остаје им да чекају исход политичког надмудривања оних које су у сасвим другим околностима делегирали у градску Скупштину да их представљају. А надмудривање је увелико у току и додатно је набилдовано постојањем две скоро исте иницијативе – двеју супротстављених скупштинских група. То што су и садашњи носиоци власти и претенденти на њу затражили да се провери како поверење одборника има градоначелник, плус председник Скупштине и његов заменик, једино може да значи да обе стране верују да је скупштинска већина њихова.

Где може бити „цака“ или „квака“?

Било да је реч о провери поверења или захтева за смену главних градских функционера – гласање је тајно. То је прецизно дефинисано Статутом града и о томе нема ни дискусије, ни изјашњавања, ни прегласавања. Сваки од 87 одборника добиће гласачки листић са „за“ и „против“ и иза паравана, без надзора и контроле, заокружити једно или друго.

Претпостављате, пресудно питање је да ли ће бити потпуне подударности између јавних ставова и тајног гласања одборника? У неким нормалнијим околностима таква дилема, тачније сумња, била би излишна јер она имплицира дволичност „народних трибуна“, међутим изгледа да обе стране и рачунају на скривене „прелетаче“. То је, додуше, на нивоу чаршијских арова, по којима су напредњаци „сигурни“ да ће добити тајне гласове неких Веркових одборника, али и да Заједно, ДС и ЛДП очекују подршку неких одборника који су по налогу својих врховних шефова невољно прешли у напредњачки табор.

Има још комбинација у истом фазону, разносачи таквих вести тврде да су им „извори поуздани“, а онда следе описи ко кога врбује, ко с ким тргује, које су суме или намештења у оптицају... Нека то остане у домену сиве информативне зоне, а скупштинске већине и гласање потврдиће или демантовати постојање политичког подземља.

Ипак, нешто у овој причи није спорно, а то је завидан број политичких активиста који су у улози дисциплиноване партијске војске и који, сходно војничком устройству, поштују хијерархију, али често се лично не слажу на налозима које треба испоштовати. Код њих настају такозвани унутрашњи конфликти, сукоб сопствених ставова и уверења и потреба да се удовољи добијеним директивама, најчешће зарад личних интереса, жеље да се остане на јавној позорници и слично.

Такав психички и политички проблем препознатљив је код неких градских одборника у ситуацији када су из страначких центара добијали налоге да „промене страну“, мада су њихови локални шефови углавном тврдили да одлучују аутономно и без притисака надређених из Београда. То, наравно, није тачно. Почев од иступања социјалиста из владајуће коалиције пред крај прошле године, када се брзо прочуло да им је такав потез телефоном издиктирао Ивица Дачић и то са „терена“ где се затекао, беше ли у Баточини.

Ни најновији „прелет“ одборника СПО-а, ПУПС-а и Јединствене Србије не може се тумачити другачије, јер су се сами актери дан или два уочи сврставања уз напредњаке јавно клели на лојалност Верку. Није ваљда да су преко ноћи сами самцијати „исприли мозгове“.

И тако, грађанима Крагујевца, бар онима које још занима политика, остаје да се стрпе још неколико дана до расплета. Председник Скупштине Саша Миленић обећао је да ће испоштовати задате рокове, односно да ће најкасније седам дана по добијању одборничких иницијатива заказати седницу, а да ће она бити одржана не доцније од петнаест дана. Међутим, пошто су стигла два захтева у размаку од три дана, није познато да ли ће се они наћи на истом скупштинском заседању или на два одвојена и, уколико буду истовремено разматрани, хоће ли у дневном реду бити по редоследу приспећа или, евентуално, спојени у једну тачку.

Све то личи на процедуралне и техничке детаље, али опет може бити и део тактике или надмудривања. Углавном, ако се изгласа смена градске власти, прво мора да буде изабран председник Скупштине, да би он предложио кандидата за градоначелника, који може бити само из састава одборника, па градоначелник предлаже чланове Градског већа. Све то лепо и јасно прописано. Уколико се, пак, изгласа поверење садашњем градоначелнику и председнику Скупштине, исти захтев не може да се обнавља шест месеци.

Дакле, чим обележимо дане стрељања и ослобођења, знаћемо и ко је у Крагујевцу ове 2014. политички покопан, а ко је преживео.

МИХОЉСКА КАФА У „ДА ВИНЧИУ“ БИЛА ЈЕ ОПРОШТАЈНА

ГРАДОНАЧЕЛНИК ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ

Ако одем - отићи ћу чиста образа

Ако бих изгубио подршку грађана на изборима, било би ми тешко, јер то значи да нисам довољно добро радио свој посао и да нисам успео да решим најважније проблеме својих суграђана. Овако, сила је сила. Расположен, идем даље.

Нису ме разочарали они коју су подржали иницијативу Српске напредне странке јер ја знам ко су и какви су ти људи. Важније ми је ко је остао уз мене и тиме сам заиста поносан. Уосталом, то и није коалиција за бољи Крагујевац, него коалиција против Верка. Ја немам разлога да се борим за власт, јер мени то није потребно. Ово је наша борба за Устав, за процедуру, процес, за право стање ствари, да се не прекомпнује власт по налогу партијских централа у Бео-

граду мимо изборне воље грађана. То значи да је бесмислено имати локалне изборе.

Без обзира на то шта ће се догодити, ми идемо даље. Сад смо видели ко је ко, ко је издајник, ко ће дати програм за економски опоравак града. Ја сам своје показао и задовољан сам оним што сам урадио за Крагујевац. Од „долине глади“ он је постао град будућности, са 137. места по свим економским показатељима Крагујевац је постао трећи град у Србији, поносан сам на „ФИЈАТ“, „Плазу“, булеваре, на град који данас сасвим другачије изгледа.

Уосталом, град који је сада потпуно блокиран и коме су преполовљена трансферна средства ипак ради и функционише боље него било који други град у Србији. Редовни послови у локалној самоуправи трпе због сталних притисака и блокада, али је све што се односи на најважније животне проблеме грађана под контролом. Увелико се обављају асфалтирања улица у граду и на сеоском подручју, припремамо се за предстојећу грејну сезону, пред нама је и најважнији посао - припреме буџета за наредну годину.

Уколико ми одборници изгласају неповерење, одлазим са функције чиста образа, задовољан са оним што сам урадио, јер сам у све уложио целог себе. То, наравно, не значи да се предајем без борбе, ставићу се на чело опозиције за добро свих нас. Никада нисам калкулисао, не могу против себе и не могу, за разлику од других, да се сложим са оним што није добро. Задуживање, смањење плата и пензија, а све, како кажу, за добробит грађана. Уосталом, видећемо се на изборима највише за годину дана.

У сваком случају, свестан сам и својих грешака којих је било приликом избора појединих сарадника и мислим да је требало да будем оштрији, без обзира на политичке последице у том тренутку. Грађанима Крагујевца поручујем да се ставе изнад вести које им се пласирају, да гледају себе, свој тањир и своје укућане. Не дозволите да вас лажу и гласајте само за оне који имају резултате иза себе. Оцените нас на изборима.

(Из интервјуа Телевизији Крагујевац у емисији „Сјање ствари“)

НИКАДА НИСАМ КАЛКУЛИСАО: ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ

РАДОМИР НИКОЛИЋ, КАНДИДАТ ЗА БУДУЋЕГ ГРАДОНАЧЕЛНИКА

У политику сам ушао због Крагујевца и Вучића

У политику сам иницијално ушао због Крагујевца, а страначку функцију прихватио сам због Александра Вучића. То и данас остају моје две највеће жеље.

Желим да урадим нешто за град и да помогнем свом пријатељу, каже Радомир Николић, председник Извршног одбора Српске напредне странке, не желећи директно да одговори на питање да ли ће он бити нови градоначелник Крагујевца након смене Верољуба Стевановића.

Зашто вам је у СНС толико важно да узмете и Крагујевац, кад имате власт у већини градова?

- Ако вам кажем да плате у јавним предузећима и градској управи касне до шест месеци, да град дугује више од једног буџета, да је рачун у сталној блокади, а да се вишак запослених у јавном сектору мери хиљадама људи, онда ће вам бити јасно у каквим је проблемима Крагујевац. Стевановић је био неко с ким сам се у прошлости неретко слагао. Поштовао сам добре ствари које је раније урадио за Крагујевац, његову политичку вештину и енергију, али последње године су јако лоше и за њега и за град. Замерам му то што није умео да оде на време.

Како сте убедили СПО да напусти коалицију са „Заједно за Шумадију“?

- Говорио сам о маестралним политичким маневрима које је Стевановић раније успешно изводио. Овог пута је преиграо самог себе. Кренуо је са неозбиљним планом рушења републичке владе кроз рециклирани ДОС. Део те исте владе коју је кренуо да руши су СПО, ЈС и ПУПС, тако да их је више он терао од себе него што смо их ми убеђивали да оду. Тако смо дошли у ситуацију да он у овом тренутку нема већину, ни легитимитет и надам се да ће председник Скупштине заказати седницу градске Скупштине, с обзиром да је раније тврдио да једва чека иницијативу за смену градске власти и да ће Скупшти-

ну на којој би се о томе расправљало заказати по хитном поступку.

Верујете ли да ће Верољуб Стевановић успети да окупи опозицију?

- То је покушај рециклаже ДОС, али у новом времену, за које су ови људи неспремни, срачунао да се Стевановић одржи на власти. У суштини била је то гужва за једнократну употребу.

(Из интервјуа листу „Данас“, 13. октобра 2014.)

ДУШАН ОБРАДОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК ГО ДС-А

Не правимо компромисе зарад власти

Ми ћемо остати у коалицији са ЗЗШ и ЛДП, било то у власти или опозицији. Хоћемо да покажемо да смо другачији од оних који брину само о економском просперитету своје породице, а не града

У дану када је Српска напредна странка објавила да је сакупила већину од 44 одборничка гласа за промену градске власти, Градски одбор ДС-а у Крагујевцу одржао је конференцију за штампу да би објавио како је њихових осам одборника јединствено у одлуци да остану у коалицији са Заједно за Шумадију и ЛДП-ом, било то у власти или опозицији, и да нико од њих неће бити прелетач у супротни табор.

Душан Обрадовић, председник Градског одбора ДС-а и члан Градског већа, осудио је куповину мандата у градској Скупштини и закључио да су они који су се бавили економским просперитетом својих породица, а не града, променили вољу бирача. Он се запитао ко ће инвестирати у Крагујевац ако се сваких месец дана говори о промени власти.

Градски одбор ове странке био је у позицији да се определи на коју ће страну тражећи одговор на два питања. Прво је има ли простора да Крагујевац напредује са СНС-ом, на које је одговор не. Друго питање

је да ли ући у коалицију са ЗЗШ и добити шансу да се учествује у поправљању стања, на које је одговор – да, објаснио је Обрадовић.

Да ли сте очекивали да ће доћи до прекомпонивања градске власти, о коме се већ месецима говори?

И сам сам био у опозицији и знам како је то изгледало из опозиционог угла, како су текле консултације. Чињеница је да они у овом тренутку имају 44 потписа за промену власти. Да ли ће ти људи остати са њима не знам, а на нашој страни су 42 потписа. Оно што могу да кажем је да ми нећемо правити компромисе и остајемо на позицијама политике ДС-а која траје 24 године. Да ли ће то неко да прихвати и постане четрдесет трећи или четрдесет четврти на нашој страни, ми не знамо, али компромисе зарад власти нећемо правити.

Рекли сте да остајете уз ЗЗШ и ЛДП у садашњој коалицији, било то у власти или опозицији. Ако се потврди нова већина у Скупштини, како предвиђате

да ће тећи заједничко опозиционо деловање?

Можда је боље рећи да ће ЗЗШ остати уз нас у опозицији, јер ми имамо много веће опозиционо искуство на градском нивоу, да се мало нашалимо. Демократска странка, ако дође до промене власти, као и свака странка која је смењена иде у опозицију, са пуним еланом и мотивацијом. Ја лично, као неко ко је млад политичар, ово доживљавам као јак

мотив за борбу. Чињеница је да ћемо дати све од себе у наредном периоду да допремо до срца што већег броја Крагујевчана и да ћемо бити искрена опозиција. Можемо своју политику да презентујемо и из опозиционих клупа. Знамо, били смо у опозицији и утврдили смо то градиво. Али, позиција је много искренија ако сте део власти. Тада се види колико сте способни, али и самокритични. За месец и по дана, колико смо део градске власти, имали

смо велики број помака и у образовању и у социјалној политици.

Рекли сте да граду не предвиђате ништа добро ако нова коалиција преузме власт?

Апсолутно сам сигуран у то. Када погледате све странке које хоће да преузму власт и које је доживљавају као плен, а тешко их је све набројати, види се да не постоје ни кадровске ни друге могућности да та коалиција добро ради. Они ће се два или три месеца бавити тиме, уместо великим проблемима које град има.

Када сте пре месец и по дана приступили владајућој коалицији већ се увелико говорило о прекомпонивању градске власти?

Нисмо се тога плашили ни тада, а ни сада. Ми имамо проблем да објаснимо људима да нисмо исти као они, да не желимо да бринемо само о економији своје породице или привредном опоравку оних који носе исто или слично презиме и то је разлика између нас. Многи су се можда чудили јер су знали да ће ово да се деси, али је много важна искреност коју је и градоначелник потенцирао - да се врати у комуникацију са грађанима.

М. ПАНТИЋ

У ОПОЗИЦИЈИ СМО „УТВРДИЛИ ГРАДИВО“: ДУШАН ОБРАДОВИЋ

ЗОРАН ПРОКИЋ, ПРЕДСЕДНИК КРАГУЈЕВАЧКИХ СОЦИЈАЛИСТА

Нисмо привезак, већ искрен партнер

Наши коалициони партнери док смо били у градској власти сматрали су да морамо да извршавамо сва њихова наређења. Зато смо, уз координацију са врхом партије, напустили власт и ових дана се показало да је то био прави потез

Крајем прошле године Социјалистичка партија Србије изашла је из владајуће већине у Скупштини града Крагујевца и недуго затим потписала протокол о сарадњи са Српском напредном странком. Тиме је створен ембрион око којег се Окупила већина градских одборника, која је поднела захтев за смену градоначелника Верољуба Стевановића. Зато разговор са Зораном Прокићем, председником Градског одбора СПС у Крагујевцу, почињемо питањем о овом разлазу.

Ми смо у више мандата сарађивали са градоначелником и његовом групацијом и били смо врло искрен партнер. Међутим, у задњем мандату почела су одређена неслагања око појединих ствари, први драстични пример је сукоб између града Крагујевца и начелника Полицијске управе. Ми нисмо хтели да се мешамо у тај сукоб јер наш је став да сви државни органи треба да раде свој посао, а не политичке партије да се баве са таквим стварима. Са тим нисмо ни излазили у јавност, али смо убрзо приметили да наши коалициони партнери сматрају да ми морамо да извршавамо сва њихова наређења. Временом дошли смо у ситуацију да ми нисмо могли било какав наш део програма да наметнемо. Зато смо направили тај потез, уз координацију са врхом партије напустили смо власт и ових дана се показало да је то био прави потез.

После су пале у воду све магле и видело се ко ради за Социјалистич-

ку партију Србије, а ко би хтео да СПС у Крагујевцу буде привезак неким другим интересним групама, оцењује Прокић и додаје:

— Ја као председник Градског одбора то нисам дозволио, подржали су ме једногласно и Градски одбор и Извршни одбор, и руководство партије у Београду. Ми смо сачували после таквог нашег потеза подршку и потпуно јединство у партији о чему сведочи и рад наше одборничке групе која је остала компактна. Одборник је власник свог мандата и може у сваком тренутку да гласа како хоће. Ми тај проблем немамо.

Колико је улазак Заједно за Шумадију у Уједињене регионе Србије допринео оваквом расплету и коначном изласку СПС из власти у Крагујевцу?

Велики утицај имало је и то, јер у тренутку када је Заједно за Шумадију ушла у Уједињене регионе Србије, чији је председник био Млађан Динкић, а Динкић је имао жестоке сукобе са нашим председником Ивицом Дачићем који је тада био премијер Владе Србије, и он је Динкића једностранно и одстрано из Владе. Не би било нормално да ми као социјалисти у Крагујевцу седимо са тим људима и радимо, а неко из исте те опције свакодневно у медијима напада највише представнике наше партије, пре свега председника Дачића. Ми смо опомињали људе из Заједно за Шумадију да поведу рачуна шта

ПРВО ЈЕ КОНСОЛИДАЦИЈА ФИНАНСИЈА: ЗОРАН ПРОКИЋ

говоре о СПС ако мисле да будемо партнери. Они то, вероватно, нису довољно озбиљно схватили.

Имате ли дефинисано шта прво мора да се уради у граду?

Прво је консолидација финансија. Прво да се види колико град дугује, да се тачно зна цифра и да се са тим изађе у јавност и затим да се сагледа стање у сваком јавном предузећу. Затим мора да се направи стратегија која ће да потекне од будућег градоначелника и од Градског већа и да се крене у јавна предузећа са прецизним правилима рада и понашања. Да

У СУСРЕТ ПАРТИЈСКОМ КОНГРЕСУ

Нови и модернији програм

Упоредо са процедуром за прекомпоновање власти у граду, Социјалистичка партија у Крагујевцу ових недеља пролази кроз редован претконгресни изборни процес.

Пре петнаестак дана проглашени су избори у партији, конгрес је 14. децембра у Београду, кандидат за председника је Ивица Дачић који има подршку из свих одбора у Србији, па и огромну подршку из Крагујевца. Али није питање кадрова најважније, већ нови програм партије који тренутно пише стручни тим СПС-а. Нови програм биће прилагођен најмодернијим социјалдемократским партијама.

Што се унутарпартијских избора тиче, у Крагујевцу они иду од основних организација, а на нашој изборној конференцији средином новембра биће изабран нови Градски одбор и нови председник СПС у Крагујевцу.

Ми смо у Крагујевцу имали доста удара, кад сам постао председник Градског одбора била је врло незавидна ситуација за СПС због разних околности, али сам поносан што сам за овај мандат очувао потпуно јединство СПС у граду и нисам дао да постанемо плен других партија, интересних група или привезак некоме. Знамо да постоје разне групе које би волеле да остваре своје интересе, мислим да је прелом био наш излазак из градске власти и од тада људи боље виде о чему се ту ради, да су видели како се свако од нас понашао и колико је поштовао циљеве и програм СПС и одлуке Главног одбора и Градског одбора овде.

Видећемо како ће месне организације да гласају. Оне дају кандидате, листу кандидата сводимо на Градском одбору и затим предлози пре изборне конференције иду на сагласност код председника Ивице Дачића који даје зелено светло за то ко ће бити кандидат или кандидати за председника Социјалистичке партије у Крагујевцу. Ни у овом процесу, као што није никада ни до сада, врх партије није вршио никакав притисак на нас шта треба да урадимо.

ли ће та правила реализовати садашњи менаџмент или неки други није битно, доћи ће сигурно много нових људи, оних који знају да раде свој посао, а нису тренутно експонирани. Ту није битно ни страначко обележје, већ је најбитније да праве људе поставимо на право место. Биће ту и болних ствари, али боље да се то сад уради, него да имамо за два месеца колапс у Крагујевцу.

Ни мало се не радујемо послу који нас чека, знамо да су проблеми огромни на сваком кораку. Надамо се, међутим, да ћемо уз марљив рад успети у томе, али пре свега Влада Републике Србије мора да буде стално присутна у граду

величине Крагујевца. Значи, недељно један министар мора да буде у Крагујевцу. Надамо се да ћемо у сарадњи и са Владом успети да у наредном периоду зауставимо ово и бар мало побољшамо стање у граду.

Има ли СПС у Крагујевцу капацитета, има ли снаге, кадрова, организационих способности да одради тај и такав свој део посла у новој власти?

СПС има кадрове — да не прецењујем — можда и боље од свих осталих странака, а треба дати и шансу младим школованим кадровима и све то у комбинацији са искуством мора да буде најбољи тим.

Милош ЈОВАНОВИЋ

НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ, ПОКРЕТ ЗА НАШ ГРАД

Нико нема нашу бланко подршку

Постигнут је консензус са Српском напредном странком око питања даљег вођења града, првенствено на пољу финансијске консолидације

Након раскида са коалиционим партнерима, „Покрет за наш град“ који сада броји осам одборника у Скупштини града, потписао је протокол о сарадњи са СНС и иницијативу за смену градоначелника. у Разговору за „Крагујевачке“ лидер Покрета Небојша Здравковић каже да су као свој основни задатак дефинисао консолидацију буџета града, што је за последицу имало и усвајање скупштинске одлуке у јуну ове године. Међутим, њена реализација је изостала, па је уследио и излазак из власти, која је и даље наставила да функционише са стабилном већином у локалном парламенту.

Као главни разлог за потписивање протокола о сарадњи са Српском напредном странком наводи се заједнички циљ решавања свих проблема у раду локалне самоуправе, а нарочито оних који се односе на консолидацију буџета града, рационализацију трошкова, одржавање комуналног система, процес реструктурирања јавних и комуналних предузећа, решавање вишка запослених у јав-

ном сектору, социјалних питања, функционисање спортских клубова, питања младих, промовисање школског спорта...

Шта сте препознали на другој страни као могући начин да се реше ови проблеми, односно да ли је СНС представио програм који ће довести у ред стање у градском буџету?

Као што смо и раније истicali да нико нема нашу бланко подршку, такав је случај и сада са Српском напредном странком. Постигнут је консензус око питања даљег вођења града, првенствено на пољу финансијске консолидације. Свесни тренутка у коме се град налази, данас политички чиниоци немају много избора када су у питању мере које треба предузети, тако да није било никаквих проблема да мере на којима ми insistирамо не буду прихватљиве и за Српску напредну странку.

Ако постоји такав програм, какво је Ваше мишљење о понуђеним мерама, да ли сте

УВЕК ПОСТОЈИ МОГУЋНОСТ РАСПИСИВАЊА ИЗБОРА: НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ

имали, евентуално, неке приредбе или сугестије?

Ми смо на самом почетку истакли шта је неопходно урадити, о чему сам више пута говорио у јавности. О томе ћемо разговарати и у наредном периоду, јер првенствено треба обезбедити несметано функционисање виталних комуналних услуга у граду, као и редовно сервисирање обавеза према запосленима у свим предузећима и установама под ингеренцијом града.

Већ се говори о новој расподели функција у Скупштини града уколико дође до прекомпоновања власти, а једна од опција је да Ви останете на истом позицији (заменик градоначелника), као што сте и сада?

Што се тиче прерасподеле функција, договор постоји око места градоначелника, председника и заменика председника Скупштине града, за остале функције тек следе

разговори и одређивање персоналних решења. Као универзитетском професору није ми циљ да будем заменик градоначелника по сваку цену, то сам могао и у претходној власти и тако би трајало до редовних избора 2016. године. Овде постоје јасни услови које будућа коалиција поставља испред себе и само заједничким деловањем можемо допринети побољшању економске ситуације у граду. У супротном, уколико буде било каквих солирања или непредузимања преко неопходних мера, избори ће бити неминовни. Ипак, верујем, сви смо озбиљни људи, имамо огромну обавезу према грађанима града Крагујевца и надам се да ће бити значајних помака у даљем функционисању локалне самоуправе.

Да ли постоји могућност да напустите нову коалицију уколико не буде „добро радила“, тј. ако мере консолидације не буду реализоване предвиђеном динамиком?

Сада не размишљамо о томе шта би било кад би било, већ о томе шта се мора хитно урадити. Жеља ми је да Крагујевац поново буде град будућности, а уколико коалициони партнери не буду задовољни нечијим радом, увек постоји и могућност расписивања избора, за које је „Покрет за наш град“ увек спреман.

Г. БОЖИЋ

МИЛАН УРОШЕВИЋ, СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ

Све за грађане

Образлажући зашто је СПО изашао из власти, председник Градског одбора Милан Урошевић је рекао да су више од годину и по дана трајала превирања између власти и опозиције око формирања скупштинске већине. Због тога је, каже, ово била тешка одлука за СПО јер су у коректним односима са странкама које су на власти у Крагујевцу, поготово што у „Заједно за Шумадију” највећи је број оних који потичу из СПО-а.

Одлука је била тешка, али је донета пре свега у интересу грађана Крагујевца, јер се очекује да ће променом садашње власти да се поправи економска ситуација у граду, образложи је Урошевић приликом изласка из владајуће коалиције. До последњег тренутка смо покушавали да одржимо постојећу већину, сматрајући да с обзиром на ситуацију у

целој држави и у другим градовима Крагујевац добро функционише. Али на тој страни више није било већине. Упркос доброј сарадњи са странком „Заједно за Шумадију” и добрим личним односима са људима из те странке, решили смо да пружимо шансу партнерима на другој страни, са којима смо заједно наступали на републичком нивоу и који, захваљујући бољој комуникацији са Владом Републике Србије, могу да понуде нешто више Крагујевцу.

Шта је друга страна понудила као аргумент за решавање финансијских проблема у граду?

Најважније је да се више неће постављати питање, као протеклих година и по дана, да ли постоји скупштинска већина. На овај начин несумњиво показујемо где је већина и, понављам, наша је процена да ћемо, захваљујући бољој комуникацији са Републиком олакшати функционисање градског буџета.

Да ли је централа у Београду утицала на доношење овакве одлуке?

Никада није било утицаја централе, па ни сада. Можда је лидерима странака на локалном нивоу лакше када одлуку у њихово име доноси неко други, али у СПО никада није било тако. Ми се консултујемо са нашим централом у смислу да је обавештавамо о свим одлукама и добијамо подршку. Сматра се да ми у локалу најбоље знамо шта је у интересу града и грађана Крагујевца и да то наша централа не може да зна боље од нас.

Уколико ваша очекивања не буду испуњена, хоћете ли раскинути ову сарадњу?

О том потом. Не можемо да улазимо у нешто ново размишљајући како ћемо из тога да изађемо. Они треба да покажу оно што од њих очекујемо, да ми дамо пун допринос томе и да им помогнемо.

Г. Б.

БОЉА КОМУНИКАЦИЈА СА ВЛАДОМ: МИЛАН УРОШЕВИЋ

РАДИША УРОШЕВИЋ, ЈЕДИНСТВЕНА СРБИЈА

Биће боља контрола администрације

Образлажући одлуку Градског одбора Јединствене Србије да потпише иницијативу за смену градоначелника и подржи СНС, председник Радиша Урошевић је рекао да сматра да дугогодишња владавина Коалиције у Крагујевцу запала у апатију.

Ми не можемо да се пожалимо на сарадњу са владајућом коалицијом и градоначелником. Он је чинио максимум напора да све испегла и да доведе у нормалу функционисање градских предузећа, школа, обданишта и свега осталог. Људи око њега, мислим на шири апарат, су затајили, опустили су се, а можда се није радило на прави начин. Недовољна комуникација са Републиком додатно је допринела тешкој ситуацији у граду.

Зато смо ми из „Јединствене Србије” сматрали да треба да покушамо са новим снагама и новим идејама, да се убаци свежа крв. Из разговора са будућим градоначелником Радомиром Николићем закључио сам да ће уследити већа подршка Републике, што би, свакако, довело до побољшања садашње ситуације, како би грађани Крагујевца осетили бољитак и позитивне промене. То је био једини наш разлог и ништа друго, јер имали смо изузетну сарадњу са градоначелником, који је максимално користио и своје способности да све функционише нормално, али то очигледно није могуће.

Шта је то што вас је на другој страни уверило да ће грађанима бити боље?

Препознали смо некакве нове идеје, нове организације предузећа. Сигуран сам да ће бити већа контрола администрације и радника уопште и мислим да ће морати свако да ради и да заради новац који добија из буџета. Не бих да откривам све што нам је речено, али мислим да ће и сарадња са Републиком бити много већа него што је била.

Градско веће Вас је, пре одлуке да подржите СНС, предложило за уметничког директора „Абрашевића”. Да ли мислите да ће ова одлука бити коначна уколико дође до промене власти?

ДОСАДАШЊА КОАЛИЦИЈА ЗАПАЛА У АПАТИЈУ: РАДИША УРОШЕВИЋ

Што се тиче функције уметничког директора „Абрашевића” требало је да је добијем још пре годину дана, али то је одлагано. Игром случаја, поклопило се са тренутним дешавањима, која нису повољна за моје постављење. Међутим, ја не видим ни један разлог да не прихватим ову функцију, с обзиром да сам 40 година у послу и да се бавим начином очувања традиције и свега осталог. Осим тога, познајем људе и проблематику функције уметничког директора и то не представља никакав проблем за мене. Сигуран сам да би Абрашевић добио много са мном, с обзиром да, можда звучи нескромно, уживам велики ауторитет код људи у Београду и свих структура када је у питању уметност.

Г. Б.

СКИЦА ЗА ПОРТРЕТ ВОЂЕ БУНТА У МАРШИЋУ

Неуспешни трговац

Име младог одборника СПО-а широј јавности постало познато када је стао на чело 120 породица из Маршића које су тражиле енормну цену од 4.000 евра за ар земље намењене за кооперанте „Фијата”

Након доласка „Фијата” у Крагујевац готово цела 2010. година протекла је у великом спору државних органа и мештана Маршића око цене коју треба платити за око 30 хектара њихове земље намењене за градњу фабрика „Фијатових” коопераната. Држава је донела решење о експропријацији земље и дала понуду од 350 евра по ару, али власници парцела нису хтели ни да чују за ову понуду и затражили су за ар, ни мање ни више, него 4.000 евра.

Тада на јавну сцену на велика врата ступа Милан Урошевић, којег су мештани изабрали да буде председник Иницијативног одбора за заштиту права власника земљишта, а у то време већ је био одборник СПО-а у Скупштини града и члан Председништва ове странке. Цену од 4.000 евра по ару бранио је до последњег тренутка и нимало га није поколебало што је у јавности она доживљена као уцена, односно покушај да се искористи тренутак када је држава била принуђена да брзо решава питање локације за „Фијатове” добављаче, па су се понудили да ће морати дебело да одреши кесу.

Иницијативни одбор грађана протестира је бранио своју земљу, па су на њивама у Маршићу поставили шаторе и даноноћна дежурства и три пута отерали геометре који су покушавали да сниме терен, једном чак и уз асистенцију жандармерије.

Урошевић је најављивао да ће обавести и стране медије о овом сукобу, а на питање да ли користи свој политички утицај као функционер једне странке у решавању овог спора одговарао је одречно, тврдећи да се овде ради о одбрани права на приватну својину.

На питање новинара како су власници дошли до цене од 4.000 евра, када се ради о неплодној земљи коју већина и не обрађује и да овде тек треба да се доведе инфраструктура за градњу, одговорио је да „Застава” од власника, коју су хтели да поврате своје давно експроприсане парцеле од сељака тражи да јој плате 1.000 евра по ару. Како се ради о четири пута мањој цени од оне коју траже, а стално се позивао да је најправеднија она цену коју одреди тржиште, на питање да ли је неко од власника продао земљу на тржишту по цени од 4.000 евра, одговарао је да није јер мештани знају да земља вреди много више.

Конечно, као аргумент је користио и лично искуство, тврдећи да је његовој породици за земљу нуђено 3.700 евра по ару, али је нису продали јер имају план да подигну на тој локацији складиште за издавање. Да поред политике има амбиција и у бизнису потврдио је када је спорну цену бранио и податаком да је био заинтересован да откупи 30 ари градске земље у Илићевоу за градњу тениских терена, али му је град тражио 5.000 евра по ару. На опаску да је велика разлика између Илићевоа као урбанизованог насеља са инфраструктуром и пољопривредног земљишта, где тек треба довести све прикључке, није омекшао свој став.

За све време спорења са државом Урошевић је тврдио да мештани немају ништа против доласка „Фијата”, да је ова фабрика добродошла, али да не може једна приватна компанија да узима приватно земљиште за богату. Конечно, пред сам крај те 2010. године чинило се да је компромис на помолу, јер је у канцеларији заменика градо-

начелника Небојше Здравковића власницима парцела у Маршићу понуђена цена од 1.000 евра по ару.

Они су и овога пута понуду глатко одбили, али је за Милана Урошевића, поред цене, спорно било и то што је њима понуду Министарства економије, на чијем је челу био Млађан Динкић, пренео Драган Стевовић, тадашњи члан Градског већа за локалну самоуправу. Касније је објашњено да је понуду званично дала Гордана Јевтовић, јавни правобранилац града Крагујевца, али је Урошевић очигледно хтео да проговара са неким јачим функционером.

Да ли је реч о аргументу или не, тек упорност мештана Маршића предвођени Урошевићем и њихове калкулације са ценом нису им се исплатили и остали су празних шака. Министарство економије је почетком 2011. године донело одлуку да одустане од локације у Маршићу, коју већина и данас зове Корманско поље, јер је време за проналазак плаца за „Фијат” већ истисцало.

Решење је пронађено у бившој касарни у Грошници. На вест да држава одус-

КО ТРАЖИ ВЕЋЕ ИЗГУБИ ИЗ ВРЕЋЕ: ПРОТЕСТ ВЛАСНИКА ЗЕМЉЕ У МАРШИЋУ КОЈИ ЈЕ ПРЕДВОДИО МИЛАН УРОШЕВИЋ

таје од експропријације у Маршићу Урошевић је изјавио да су мештани задовољни јер ће сада моћи на тржишту да постигну одговарајућу цену за своје земљиште. Ипак, додао је да и даље има места за преговоре са државом о цени јер је земља већ експроприсана. До тога није дошло јер су посао преузели судови, па су вештачи давали процену за надокнаду земљишта која је на неким местима једва достигала 1.000 евра по ару, колико је претходно и нуђено, а на другим локацијама је била и по неколико стотина евра нижа. Тако се и мисија одборника Урошевића неславно завршила.

М. ПАНТИЋ

ЛИЧНИ СТАВ

Би пушка, ма није кремена

Пише Саша Миленић

„Државна власт ограничена је правом грађана на јограјинску аутономију и локалну самоуправу.“

Устав Републике Србије, члан 12.

Која је пушка страшнија, празна или пуна? Здраворазумски одговор више зазира од пуне, јер је само таква убојита. Притом превиђа да одговара на непостављено питање, јер оно које је изнето не пита „која би била изгледнија претња?“, већ нешто сасвим психолошки: око које се шири већи страх? У тој психолошко-пропагандној равни празна пушка постаје разорније оружје. Пуне се пушке плаши само један, а празне двојица.

Ова народна умовина нуди подесан оквир за тумачење најактуелнијих прилика у Скупштини града Крагујевца, чија је репрезентативност озбиљно доведена у питање (јер је све мање јасно кога она представља: изборно исказану вољу Крагујевчана или свеприсутну самовољу доминантног националног политичког пара Вучић-Николић), а ефикасност још спорнија (Скупштина, практично, не функционисае отако су српски „прогресисти“ тј. „напредњаци“ најавили последњу иницијативу за смену градске власти, прикупивши за то 44 од 87 одборника). Упрошћено: нити Верко има већину да настави, нити са 42 одборника, надамак већине, сме да одустане. Односно, исто то, само мало друкчије: нити Радомир сме, по ко зна који пут, да се пишмани и још једном обустави покренуту офанзиву на градоначелнички „трон“, нити

Упрошћено: нити Верко има већину да настави, нити са 42 одборника, надамак већине, сме да одустане. Односно, исто то, само мало друкчије: нити Радомир сме, по ко зна који пут, да се пишмани и још једном обустави покренуту офанзиву на градоначелнички „трон“, нити са минималном већином (од 44 одборника из десетак партија и покрета) може стабилно да држи и одговорно врши власт

ниране, али препознатљиве и даље као Коштуничин ДСС, Илићева НС, Љајићев СДПС, Динкићев Г17...) с изузетком стојерног ДС-а и његових новонасталих опција.

Рекло би се, језиком нашег афористичара Растка Закића, камелеони су поново променили боју. Једини изузетак чини СПО Вука Драшковича. Грешку начињену 2000. иступањем из „демократског“ ДСС-а крагујевачки „монархисти“ исправили су 2014. прикључењем уз „радикалски“. Неки, додуше, баш ту виде непоколебљиву дослед-

Феноменологија уподобљавања као организованог процеса затирања идеје локалне самоуправе у месту њеног настанка у Србији

локалну самоуправу, зато и само зато што владина иницијатива уподобљавања хоће власт за Српску напредну странку свуда, на сваком нивоу и по сваку цену, не марећи за изборе и изборно исказану вољу грађана.

Ово је текст посвећен тој непримећеној и занемареној суштини парламентарне демократије у локалној самоуправи: о томе како из непосредне близине, са лица места, изгледа бесомучни притисак на локалну самоуправу у Крагујевцу и које се претње и опасности надијају над градом само због тога што неко незајажљиво хоће власт, пошто пото, па макар и без избора.

■ Нека буде воља Твоја

После две године перманентних притисака и континуираних најављених промена у градском парламенту, по моделу Самарцићевог рефрена („...у септембру – биће у октобру, у октобру – биће у новембру...“), СНС је, напослетку, нападирчио скупштинску већину. Заиста минимално потребно, али зато импресивно по броју партија и покрета који је чине. Ова скупштински још непотврђена, али потписима представљена већина око СНС-а броји скоро двоструко више партнера него ДСС-ова коалиција у градској Скупштини 2000., иначе, озлоглашена по композитности и неукладивом плурализму амбиција. Тачније, у тој већини су све оне исте партије ДСС-а, (мало редизај-

ност у напуштању „демократских“ коалиција. Други, пак, сматрају да се крагујевачки СПО враћа изворном принципу „васпостављања монархије“, само су после неуспеха с Карађорђевићима решили да окушају неће ли боље среће бити са династијом Николић.

Истини за вољу, коначно склопљена већина СНС-а није заснована на „издаји“ коалиционих партнера Заједно за Шумадију. Она је заснована на неприкривеној решености два највиша политичка ауторитета у земљи да се тај посао коначно заврши – поклопили су се интереси председника Владе Републике Србије Александра Вучића (који би да учврсти партију и без напетости промени председника Извршног одбора странке) и председника Републике Србије Томислава Николића (који би, пошто је решио много тога сличног, најзад да „удоми“ и сина, тачније, да се потврди у свом граду). Није, дакле, реч о издаји него о послушности оних који не могу да одбију послушност највишим ауторитетима.

Могуће је да разлика исувише стилска и семантичка, те да, сем у изразу и избору речи, политичке разлике и нема између „обавезе послушности“ и „склоности издаји“. Свакако, суштина није у извршиоцима „више“ воље него у изходшту и разлогу тог хтења.

Међутим, зашто уместо геостратешком и спољнополитичком позицијом земље, уместо растом јавног дуга, падом животног стандарда грађана и негативним привредним растом, за шта су задужејни, највиши политички ауторитети у Србији одлучују да се баве локалном самоуправом у Крагујевцу и ванзборним преиначењем изборно исказане воље Крагујевчана, за шта су потпуно неовлашћени? Делује гротескно да они којима је поверено да преламају наше националне и историјске перспективе за себе одабирају као циљ и примерне задатак да ломе одборнике по Скупштини града Крагујевца.

Одговор је много простији него што се чини: они су одабрали да учине оно што знају и могу. Сем у спровођењу политике уподобљавања, тј. успостављања јединства власти СНС на свим нивоима, влада и власт ове странке нема других опипљивих успеха. Будући да у додиру са стварним проблемима она није неуспехе, имици успешности одржава само повременом победама над локалним самоуправама, чему поклања националну пажњу и значај.

Сад ваља погледати на ову ствар из перспективе градских одборника. Мотиви појединаца да се пред суграђанима кандидују и ставе на неку изборну листу за градски парламент могу бити разноврсни. Неки, после дугогодишње радне и животне афирмације у свом ужем крају, желе да се афирмишу и представе у граду. Заиста, локална самоуправа и има за циљ да подстиче друштвени активизам појединаца, укључивање у живот реалне друштвене заједнице. Неки, сасвим конкретно, желе да реше неки комунални или инфраструктурни проблем у свом насељу, месној заједници или у своме селу. Неки одборници су, коректно срачунато, јавном функцијом у локалној самоуправи желели да повећају сопствени утицај у специфичним делатностима или социјалним групама (у спорту, међу пензионерима, у цивилном сектору...).

Нарочито су скромни, на жалост, стварни мотиви одборника, јер је њихова трећинска заступљеност законска обавеза која чак и највећим партијама ствара проблем да пронађу у сопственим редовима довољан број аутентичних политичких бораца и позитивно мотивисаних активисткиња.

Ретке су градске скупштине у Србији које, попут крагујевачке, имају толики број одборника са националним политичким искуством и личним капацитетом да успоставе однос са целином града као комплексним цивилизацијским феноменом. Али чак ни најамбициознији међу њима нису се кандидовали за градски парламент са идејом борбе за уставне принципе, европску повељу о локалној самоуправи, уз конфронтацију са највишим политичким ауторитетима у земљи. Притисак на одборнике Скупштине града Крагујевца није само неприципијалан, него и несразмерно велики с обзиром на њихову релативно скромну мотивацију и функцију. Пред таквим притиском људи су склонили да се повуку, јер то није игра у коју су они ушли. Повлаче се тако што се склањају или резигнирано приклањају носиоцу притиска, са интровертним обја-

шњењем да је то ипак притисак државне власти, а да је локална самоуправа само шала за наивне и лаковерне идеалисте и читаоце уставних „јухухаха“.

■ Беху мушка прса охладњела, а у њима замрла слобода

Због тога политика уподобљавања локалних самоуправа у Србији није само супротна европској повељи, него је и противзаконита и противна Уставу. Она не обара на плећа политичке противнике владајуће партије, већ локалну самоуправу као уставно гарантовано право грађана Србије. Партија која себе не разликује од владе и влада која себе не разликује од партије, здружено бришу разлику између локалне самоуправе, као права грађана, и владиних државних органа. Са сваком новом уподобљеном општинском све је мање локалне самоуправе у Србији, али је самим тим у Србији све мање и Републике Србије, јер би управо она ово уставно право морала да гарантује и обезбеди грађанима.

Да би градску политику вратила у градски парламент и да би локалној демократији повратила политичку дефиницију, одборничка коалиција око градоначелника Стевановића поднела је захтев да се гласа о поверењу градоначелнику. Не са идејом да му то поверење ускрати. Сасвим супротно. Са идејом да онима који тврде да имају већину пружи прилику да то и докажу. Е, да парламент профункционише. Макар и тако, уместо апатије, резигнације и етатистички индукованог повлачења, у Скупштину града би се вратила политичка компетенција.

У сусрет овој седници СНС не прекида са притиском, уз идеју да ће иззвати штампе до прелетања, као ДСС 2000., и тиме успети да разреши сопствени проблем непроверене и претанке већине, о којој иза паравана индивидуалног и тајног одборничког изјашњавања о градоначелнику ни сама ништа не може знати.

У овом тренутку, као одговор јавности која тражи моралну чврстину у политици, ниједан одборник ДС-а, ниједан одборник ЛДП-а и ниједан одборник ЗЗШ није потписао приступницу за коалицију око СНС-а. Уз њих, то нису учинили ни самостални одборници, као и један одборник ПУПС-а. Али шта ако психолошко пропагандно притисак СНС-а и Владе у Београду дају свој пуни ефекат и Скупштина града Крагујевца ипак добије нову и снажну одборничку већину без икакве корелације са изборним резултатима из 2012. године, када су Крагујевчани по закону и бирали свој парламент?

Тада је много шта доведено у питање, а пре свега уставно право Крагујевчана на локалну самоуправу по свом избору. Заједно за Шумадију са својим коалиционим партнерима првенствено то и брани, те нема ништа против ванредних локалних избора као демократског решења за овакву парламентарну кризу. Међутим, за успешно политичко заступање интереса грађана најважнији су сами грађани. Шта Крагујевчани мисле о својој самоуправи као сопственом праву? Желе ли то право да бране и за њега да се боре? Да ли је апатија и резигнација у Скупштини повезана са идентичним расположењем међу грађанима које она представља? Да ли су и они, баш као многи одборници, радије пристали на пропагандне императиве ауторитета? Да ли је празна само пушка у рукама СНС или је и она празна зато што су све пушке српске демократије и грађанског активизма потрошене, испражњене и без кремена?

„ Да ли се крагујевачки СПО враћа изворном принципу „васпостављања монархије“, само су после неуспеха с Карађорђевићима решили да се окушају неће ли боље среће бити са династијом Николић

ПЕНЗИОНЕРИ О СМАЊЕЊУ ПЕНЗИЈА

Од разумевања до претњи тужбама

Док председник Градског одбора ПУПС-а сматра да ће пензионери имати разумевања за чињеницу да пара нема, дотле недавно основано Удружење синдиката пензионера мисли да нико нема права да посеже за пензијама, најављујући тужбе

Пише Јаворка Станојевић

Иако би већ наредног месеца требало да добију умањен пензионери чек 15.196 крагујевачких пензионера који су током радног века зарадили пензије веће од 25 хиљада динара још не зна за колико ће им бити умањење. Јер, осим нејасног тумачења које је дао сам премијер, помињући конкретне цифре једино када је у питању умањење пензија које минимално прелазе доњу границу, и суму за коју ће бити закинута његови родитељи, милион и 700 хиљада српских пензионера могло је још једино да сазна да умањење, за разлику од плата у јавном сектору, неће бити линеарно него прогресивно.

МОРАЈУ ДА ПОДРЖЕ МЕРЕ ВЛАДЕ: РАТКО ТОМАШЕВИЋ

Како су разни медији различито тумачили математику којом се долази до суме за коју ће најстарији бити „олакшани“ ни пензионисани математичари нису били кадри да предвиде тежину чека који ће добити у новембру када их, уз припрему зимнице и помоћи унуцима да плате рате за школарину, чека поприличан издатак за огрев.

Ситуацију је делимично олакшао министар финансија Душан Вујовић објаснивши да од нето износа треба одбити 25.000 динара

који не подлежу умањењу, па разлика помножити се са 0,22 како би се добио тачан износ. Мада ова рачуница није компликована она, ипак, није у складу са прокламованом намером Владе да прогресивним смањењем од ове социјално изузетно рањиве категорије становништва узме мање него од, до сада непребројане, армије запослених у јавном сектору. Употреба само две рачунске радње, наиме, показује да ће по овој формули пензије од 50.000 динара бити мање за 5.500 динара, док ће плате исте висине бити умањене за 5 хиљадарки. Што су пензије више расте позитивна разлика у корист запослених, па ће тако запосленом чија је плата 75.000 динара умањење зараде износити 7.500, док ће пензионеру са истим примањима пензија бити мања за 11.000 динара.

■ Поштеђено 63 одсто

Онај ко је бирачком телу од 1,7 милиона гласача, који најредовније излази на изборе, у марту поручивао – „Какве год реформе да предузимамо, шта год да се збива, драги пријатељи, имајте у виду једну ствар коју вам гарантујем, пензионери ће бити последњи у чија ће права било ко смети да дира у држави“, у међувремену је променио став, што подаци показују, па је онима који су му поверовали остало да још једном подметну леђа.

Позивајући са на „лепу вест“ да 60,2 одсто пензионера неће морати да брине, јер им месечна примања не премашују 25.000 динара, креатори замисли о солидарном доприносу реформским процесима, који би требало да нас избаве од све извеснијег банкрота, проценили су да товарење на пензионерска леђа представља најмањи ризик пошто ова популација, коју карактерише оданост власти која управља чврстом руком, лако пристаје на жртве у име светлије будућности.

Што се крагујевачких пензионера тиче бројке показују да би они морали да буду „задовољнији“ од колега из Републике пошто се, од њих 41.750, у групи оних чији чекови ће остати исти налази близу 63 одсто. Поред 26.254 пензи-

КОЛИКО ТАЊИ ЋЕ КОВЕРТИ БИТИ

онера који примају до 25.000 динара, на евиденцији крагујевачке Филијале ПИО Фонда налази се 2.829 оних који месечно примају 10 хиљада динара и 4.953 пензионера који добијају минимални чек тежак 13.288 динара. У категоријама које ће закачити минимално смањење које, у случају да пензија није виша од 40 хиљада динара, не прелази 3.300 динара, налази 12.494 крагујевачка пензионера, а озбиљно тањи чек стићи ће на адресу тек нешто више од три хиљаде најстаријих Крагујевчана.

Међу њима ће се наћи и 26 њих који месечно примају између 90 и 100 хиљада динара и 11 пензионера чији чекови премашују вредност од 100 хиљадарки. Пошто ће, захваљујући прогресивној солидарности са најсиромашнијима, пензије од стотину хиљада пасти на 83.500 динара, док ће зараде исте висине, после умањења, од њих бити више за 6,5 хиљада динара јасно је коме је запао дебели крај батине којом се намирују „повољни“ кредити. Узимани су за покретање привреде која је „оживела“ до мере у којој је број пензионера премашио број запослених, док траје неспособност државе да покрене производњу и стане на пут сивој економији која сваке године „прогута“ 30 одсто бруто националног дохотка.

Иако на први поглед изгледа да ће поменута батина мимоћи оне у чије ниске пензије држава не намерава да дира, они би морали да стрепе више од осталих пошто је радикалним мерама штедне укинута помоћ од 5.000 динара коју су најсиромашнији пензионери добијали четири пута годишње и зато што је готово извесно да ће до следећег повећања, упркос сталном скоку цена, Лепеницом протећи доста воде.

ПУПС, чији лидер Милан Крковић се, када је то било корисно, закључао да су пензије свето писмо, обећавајући да нема говора ни о смањењу, ни замрзавању пензионерских примања, није дигао глас против посезања у цевове оних који су им поверовали. Дозволу да дирне у „свето писмо“, коју је аминovalo и 12 посланика ове партије који улазе у владајућу већину републичког парламента, ПУПС је образложио чињеницом да мере штедне не погађају највећи део пензионера и задовољством што ће бити ис-

поштован принцип три П - да пензије прате плате. Давање подршке мерама штедне подупрто је и не баш поузданом рачуницом да ће смањење пензија бити упола ниже од умањења плата у јавном сектору.

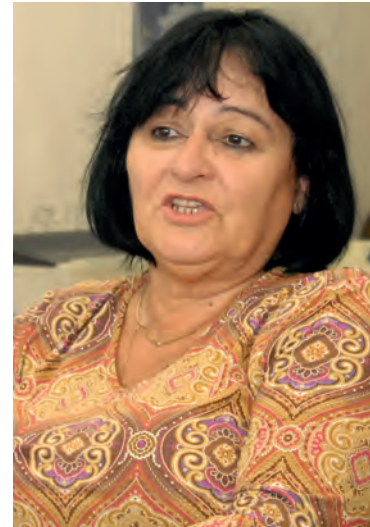
■ Пензија – лична имовина

Да ли су најстарији доведени у заблуду, пред свршен чин, или су, једноставно, покрадени теш-

машевић.

Истичући да пензионерима није својствено јавно изражавање незадовољства Ратко Томашевић очекује да ће најстарији и овог пута показати генерацијску солидарност и имати разумевања за чињеницу да пара нема јер је држава презадужена. Упркос томе не предвиђа позитивне ефекте јер немамо привреду кадру да повећа производњу и запошљавање.

- Мислим да смањење плата и пензија, којима би требало да се уштеди 400 милиона евра, неће дати очекиване ефекте јер држава није успела да искористи друге изворе из којих се могла поупити рупа у буџету. Сам премијер је, недавно, признао да није успео да смањи вођу службеним аутомобилима, сива економија и даље цвета, уместо наших сељака плодну земљу нам обрађују Арапи, деценијама не можемо да уредимо извоз малине, адвокати показују да су јачи од државе од које нико не би смео да буде јачи... Уместо да решавамо ове проблеме ми некритички прихватамо вредности Европе која се, у име капиталистичких постулата који познају само интересе капитала, полако одриче своје суштине све

ДА ДРЖАВА ВРАТИ ШТО ЈЕ ПОЗАЈМИЛА: МИЛА КРСТИЋ

ко је докучити у Градском удружењу пензионера Крагујевца које окупља више од 6.000 чланова. Председник Ратко Томашевић, који је и први човек Градског одбора ПУПС-а и саветник градоначелника за пензионерска питања, наиме, сматра да није поштено да се дугови које је направила држава превалују на народ, али, упркос оваквом ставу, истиче да су пензионери доведени у позицију да морају подржати економске мере Владе.

- Ситуација на политичкој сцени је таква да шта год да мисли наших 12 посланика морамо прихватити вољу апсолутне већине коју, захваљујући и гласовима пензионера, има Српска напредна странка. Због чега су дозволили да о њиховој судбини, уместо партије која је основана да би штитила њихове интересе, одлучују други то свако од њих зна, али је сада, ваљда, јасно да у будућности морамо радити на томе да наш глас има далеко већу тежину, каже То-

НАГРАДА СТАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Другачија од

Новинарка „Крагујевачких“ Марија Обреновић добитница је овогодишње награде Сталне конференције градова и општина за текст на тему о родној равноправности у локалној самоуправи. Реч је о тексту „У приватнике их најчешће мука натера“ у коме се говори о женама које су решење за незапосленост нашле у покретању сопственог бизниса.

Стручни жири у саставу Веселин Симоновић, главни и одговорни уредник дневног листа „Блиц“, Зоран Пановић, главни и одговорни дневног листа „Данас“, Зоран Секулић, директор Новинске агенције ФоНет, Иван Цвејић, главни и одговорни уредник Новинске агенције „Бета“, Нада Гогић - РТС, Сузана Трнинић - Б92 и Зоран Баранац - Прва ТВ, изабрао је најбоље прилоге на четвртом медијском конкурсима СКГО који је покренут са намером да се ука-

УДРУЖЕЊЕ СИНДИКАТА ПЕНЗИОНЕРА

Уверени да добијају на суду

Пошто је уверен да ће домаћи судови, или суд у Стразбуру, пресудити у корист пензионера заменик председника крагујевачког огранка Удружења синдиката пензионера Славиша Ракић не сумња да ће пензионери на крају добити оно што им се сада отима, али није сигуран ко ће платити цех садашње неодговорне политике.

- Није добро за углед наше државе што тако често губи спорове пре Међународним судом правде, али нам то показује меру бахатости власти која олако дозвољава да се доносе закони и мере којима се крше права гарантована Уставом. То је последица њихове свести да ће онда када судови пресуде да су се огрешили о Устав и законе на власти бити неко други и да се њих неће тицати ко ће и одакле да плати учињену штету, објашњава Ракић.

Крагујевачки пензионери који су од скоро добили шансу синдикалног организовања кажу да, будући да у рукама немају уцењивачке потенцијале обуставе рада, своје активности усмеравају ка информисању најстаријих суграђана о правима и начинима да их остваре. Крећу од разговора испред зграде и местима где се често окупљају, а намера им је да постану снага која ће без утицаја политике бити кадра да заштити свачије право на достојанствену старост.

СЛАВИША РАКИЋ

мање бринући о социјално рањивим категоријама и онима који су изашли из света рада зато што им више нису потребни. Због свега тога би наши пензионери морали да се пробуде и схвате да представљају респектабилну снагу која има моћ да одлучује о својој судбини. Време је да сви увидимо да је ово што нам се догађа цех који плаћамо зато што смо пустили да нам државу воде млађи верујући да, осим енергије, имају и знање каже Ратко Томашевић.

Апел адресиран пензионерима који, излазећи на гласање, одлучују коме ће поверити бригу за безбрижну старост, ипак, не садржи позив на организовано исказивање незадовољства и подношење тужби против власти која им задрже у стечена права, јер иако верује да би суд пресудио у њихову корист, представник крагујевачких пензионера сматра да није време да се иде против власти државе. Једино што очекује је да ће мере штедње бити временски ограничене и да ће обећани бољитак, онима који га доживе, стићи за највише годину и по дана.

За разлику од њега недавно основано Удружење синдиката пензионера сматра да нико, па ни држава, нема права да посеже за приватном својином пензионера који су поштеним радом и штедњом обезбедили сигурност у старости.

Наглашавајући да пензионери још увек не знају када и у којој мери ће им пензије бити смањене Мила Крстић, која обавља функцију секретара Удружења за подручје Шумадије каже да ће, када оно о чему је премијер говорио у медијима буде озваничено, Синдикат правду потражити пред Уставним судом, а уколико не буду задовољни и пред судом у Стразбуру. Подсећајући да су пензије лична имовина, да је то стечено и неотуђиво право држава не може тек тако да смањује ова синдикална активисткиња наглашава да пензионери морају знати на који рок ће им пензија бити умањивана и да ли ће им држава, након истека тог рока, вратити оно што је позајмила.

- Једнако је важно и да се зна да се ради о приватној својини која је, у капитализму и уређеним друштвима којима стремимо, неприкосновена и да због тога нико не сме да дира у штедњу коју смо остављали током радног века планирајући колика ће нам пензија бити. Због тога би држава морала да тражи потписани пристанак свакога од нас за позајмицу која би била враћана пензионерима, или њиховим наследницима, у року који би био назначен у споразуму. А ако неко баш жели да помогне реформи и одрекне се дела примања нека то и потпише, каже наша саговорница.

СИНДИКАЛНО ОРГАНИЗОВАЊЕ КОД ПРИВАТНИКА (4)

Правила и изузеци

Општеприсутна је оцена да европске компаније поштују правила синдикалног организовања и у српским филијалама, али синдикати и у таквим фирмама наилазе на препреке. Ипак, најтеже је запосленима у малим предузећима и радњама, а њима синдикалне организације скоро да не могу да помогну

Пише: Милош Јовановић

Синдикално организовање у приватизованим предузећима, купљеним од стране европских компанија, углавном је према правилима која важе и у матичним срединама нових власника. Право на организовање најчешће се поштује и ретки су они који су спремни да у томе праве значајнија одступања.

Речено представља најсажетију збирну оцену из ставова бројних саговорника новинара „Крагујевачких“ на тему о организовању синдиката код приватника и у приватизованим предузећима. Као и другде, међутим, и овде постоји више оних „али“.

За Крагујевчане – кад се о овоме говори – свакако је најбитније понашање „Фијата“ и стање синдикалног организовања у Фијат аутомобилима Србија. Основу за текст о томе покушали смо да обезбедимо у разговору са надлежним у менаџменту ФАС-а, али смо од руководиоца њихове Пи-ар службе добили учтив и не баш неочекивани одговор. „Хвала велико на упиту који сте нам послали. Нажалост, у овом тренутку нисмо у могућности да вам изађемо у сусрет и омогућимо саговорника на предложеној тему“, наводи се у електронској поруци на адресу редакције.

Ни код великих „не цветају руже“

Остало је дакле да о томе говоре представници синдиката и да потражимо неко од мишљења стручњака за ову област. Починемо оним најрадикалнијим.

- У „Фијату“ у Крагујевцу постоји само дириговани синдикат. Ми смо направили синдикалну организацију чим су дошли, али су они најурили нашег представника из фабрике и забранили и њему и нама улаз у ФАС. У таквим условима немамо никакве шансе не да

ширимемо нашу синдикалну мрежу, него нема могућности ни да је оснујемо, каже Славољуб Ђорђевић из крагујевачке филијале АСНС, и додаје:

- Сетимо се да је приликом приватизације фабрике аутомобила отпуштено преко 30 хиљада радника да би затим „Фијат“ запослио њих 1.500. И ти запослени стално стрепе за свој посао. Уосталом, ни данас не смеју да обелодане уговор државе и „Фијата“, којим су сигурно регулисана и питања везана за синдикално организовање.

Добра искуства нема ни Дејан Ђокановић, регионални повереник УГС „Независност“.

- О односу ФАС-а према синдикатима сведочи пример да својевремено нису хтели да приме на разговор нашег госта из Италије, који је генерални секретар за интернационалну сарадњу у тамошњој синдикалној организацији са којом имамо контакте. Повод за овај разговор било је то што нашем госту није било јасно како је у Крагујевцу „Фијат“ запослио и плаћа професионалце у синдикату фабрике, кад то у Италији није случај, па је хтео да одговор добије од управе фабрике. И наравно да нико из менаџмента није имао „времена“ да га прими.

Оваква и слична понашања у, како каже, претежно оним великим страним фирмама које имају филијале у Србији, др Дарко Маринковић карактерише као „жути синдикат“.

- Формирање синдиката где су руководиоци тих синдиката људи „од поверења“ власника није ни нова ни непозната појава, а присутна је и другде, не само у земљама у транзицији попут Србије. Ради се о настојању послодавца

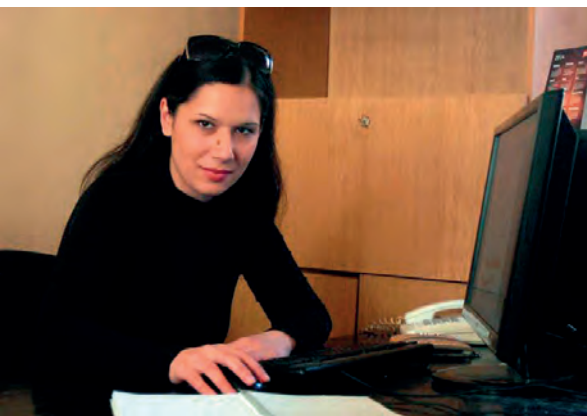
да створе тзв „жуте синдикате“, односно лажне синдикате, који су то само по називу, а у ствари штите интересе послодавца или државе, или и једних и других. Тај проблем је у Србији јако изражен и „жути синдикати“ уништавају здраво језгро синдикалног покрета, наносе штету синдикатима и демотивишу људе да се синдикално организују. Послодавци стварају „жуте синдикате“ тако

обезбедила да послодавац због шиканирања и неутемељеног отказа сноси било какве последице. А где год држава „закаже“, радници буду предмет најразличитијег шиканирања од стране послодавца, оцењује Југослав Ристић, председник Савеза самосталних синдиката Крагујевца, и наставља:

- Ми покушавамо да радимо и за оне који нису чланови на-

ДРУГИХ

НАГРАЂЕНА МАРИЈА ОБРЕНОВИЋ

же на важност улоге коју локалне власти имају у областима заштите животне средине, родне равноправности, унапређења пословног окружења и европских интеграција, а у циљу даљег побољшања

рада локалних администрација и унапређења квалитета услуга које пружају грађанима.

На конкурс стигле 72 пријаве, а у конкуренцији за награде било је 69 медијских прилога који су испунили утврђене критеријуме, а награде је добило осам аутора у четири категорије

Овај медијски конкурс који носи назив „Другачије од других“ реализован је у оквиру програма

„Поддршка локалним самоуправама у Србији у процесу европских интеграција“, који спроводи СКГО, а финансира Краљевина Шведска.

Г. Б.

што сваки покушај оснивања слободних, демократских синдиката излажу најоштријим видовима прогона, а са друге стране, разним бенефицијама купују оне који су спремни да зарад тих бенефиција и сопствених интереса продају своје колеге.

До закључења овог броја „Крагујевачких“ нисмо успели да разговарамо са председником Самосталног синдиката ФАС-а Зораном Марковићем, због његових раније преузетих обавеза. Дobili смо, међутим, обећање да ћемо разговор реализовати до наредног броја тако да читалац неће бити ускраћен и за његово виђење синдикалног организовања у ФАС-у.

■ У малим фирмама најугроженији

За разлику од оваквих великих фабрика, где постоји каква-таква пажња јавности за положај радника у њима, на стотине запослених у малим предузећима, занатским, трговачким, угоститељским и ко-зна-којим-још радњама ван домаћаја су законске одредбе о синдикалном организовању јер закон за конституисање синдиката утврђује минимум од 10 радника.

Ова категорија запослених, по ставу свих наших саговорника, спада међу најугроженије у сваком погледу - и кад је реч о радном времену, и условима рада, и заштити на раду, а често су жртве најразличитијих облика малтретирања и шиканирања. Немају коме да се обрате јер газда има „магичну“ реченицу: иди, знаш ли колико њих једва чека да дође на твоје место.

- Људи у малим срединама су застрашени да било шта затраже од власника, а држава још није

шег синдиката кад видимо да су у великом проблему. То можемо да радимо тако да послодавац не буде упознат са нашим активностима. Синдикални професионалци би разговарали са таквим радницима и помагали им да решавају своје проблеме. Тако нешто имају, на пример, у Шведској, то су раднички омбудсмени. Али мислим да је решење у стварању услова за организовање синдиката и ван предузећа тако да такве синдикалне организације заступају интересе радника из малих фирми и средина где нема синдиката. Ипак, први и основни корак јесте да се такви радници обраћају синдикату или организују, мада се мора још једном нагласити да синдикат није заштита за нерад, већ преговарач за уређење односа на релацији радник-послодавац-држава.

Закључна оцена Славољуба Ђорђевића из АСНС-а гласи:

- Права радника су угрожена свуда када је у питању приватни сектор, али су међу најугроженијима запослени у малим фирмама. Део разлога за такво стање јесте нада државе да ће приватни сектор обезбедити нова радна места, а приватници зарад новог запошљавања не либе се злоупотреба на штету радника. А нико од њих неће да веже уговор са радником на неодређено, сви то раде најдуже на шест месеци и тако запослене држе у неизвесности и обезбеђују да се не буне. А да и не говоримо о армији непријављених радника и оних који раде за недопустиво малу надокнаду, која је у трговини понегде и шест-седам хиљада месечно. То се зна, знају и надлежни, али се ништа не предузима...

РАПП ЗАСТАВА СЕ ОДСЕЛИЛА ИЗ КРАГУЈЕВЦА

Гружа дубља од Лепенице

Одлазак из круга „Заставе“ у новоотворени погон у Грузи омогућава пребацивање послова из Русије и Пољске и формирање бироа за дизајн, пројектовање и технологију специфичне бродске опреме у Србији. Уз постојећих 150, биће запослено још 50 радника

Прошлогодишња куповина некадашње „Заставине“ фабрике у Грузи од стране норвешке „РАПП марине групе“ показала се као потез који отвара нове развојне могућности за једну својевремено приватизовану српску фирму („Застава Машине“). И пре овог пословног потеза, „РАПП Застава“ важала је за пример како је могуће да се и на овим просторима прими „пелцер“ норвешке предузимљивости и пословне иницијативе. Са додатним могућностима које отварају нови – два и по пута већи – производни погон и посебно формирање бироа за дизајн, пројектовање и технологију „РАПП застава“ избија у сам врх листе најуспешнијих приватизованих предузећа у земљи.

– Простор у кругу „Заставе“ постао нам је тесан. Сада у новом објекту не

само што имамо знатно више простора и инсталирано више опреме него у „Застави“, већ смо се укупно „попели“ степеницу више. Коначно постајемо производни центар наше дивизије, која производи бродска витла, али је можда значајније од тога што смо добили право на Биро за дизајн, пројектовање и технологију ове опреме. Такође, поверена нам је и комплетна логистика – набавка и у земљи и у иностранству и комплетан посао са резервним деловима за сва тржишта у свету. У Норвешкој су остали само мањи део производње и, наравно, продаја, све друго из ове области производње организовано је у нашој новој фабрици, објашњава Слободан Миловановић, генерални директор „РАПП Заставе“.

■ „Машине“ старије од матичне фирме

Норвешки власник не крије задовољство оваквим пословним потезом, али не заборавља чињеницу да је приватизована „Заставина“ фабрика старија од исто тако деценијама утемелене матичне компаније.

– „Застава Машине“ имају посебно дугу традицију, чак дужу од традиције „РАПП-а“: Машине су основане 1853. као јединица за одржавање и ремонт за војне индустријске

У НОВОЈ ФАБРИЦИ ДВА И ПО ПУТА ВИШЕ ПРОСТОРА ...

ПОТВРДА ИСПРАВНЕ ПРОЦЕНЕ НОРВЕШКОГ ПАРТНЕРА: ОТВАРАЊЕ НОВЕ ФАБРИКЕ „РАПП МАРИНЕ ГРУПЕ“

машине и опрему и постале познато и поштовано име у области модификације и производње алатних машина, а инжењерско особље је висококвалификовано за самосталну иновацију постојећих и дизајнирање нових производа, каже Олаф Фјел, председник Управног одбора „РАПП марине групе“, и додаје:

– Ми смо основани пре једног века у Ослу, у Норвешкој и за проте-

... И НОВА МОДЕРНА ОПРЕМА ЗА ПРОИЗВОДНИ ЦЕНТАР

клих сто година преузели смо одређена предузећа и основали нова. При томе, „РАПП марине“ је много инвестирао у будућност, о чему сведочи и овај јако модеран производни погон у Грузи. Изузетно смо поносни на оно што смо до сада постигли и уверени смо да смо производним погоном у Грузи и добрим асортиманом производа поставили чврсте основе за предстојеће године.

Постоји још једна одлика на основу које се ова приватизација битно разликује од многих у Србији. Док се у преовлађујућем броју случајева приликом приватизације запослени схватају као баласт којег се треба што пре решити и на њихово место примити „младе и јаке“ раднике за ниску надницу и уз неретко неуредне исплате, „РАПП марине“ јасно истиче значај стручних запослених. Од Норвешкана се чула оцена о „јако стручном кадру у новој фабрици у

РЕЧ АМБАСАДОРА НОРВЕШКЕ

Јака порука подршке и поверења

У овом случају славимо један добар пример приватизације у Србији. При том је значајно да смо добро пратили ситуацију овде и резултат није последица подршке владе, већ се заснива на мукотропном и напорном раду, огромној пажњи квалитету, развијању способности радне снаге, прилагодили смо се најбољим праксама пословања и фокусирали се на иновације. Ова фабрика доказује се на светском тржишту јер 95 посто производње извози и ово је јака порука свим српским компанијама како пуно може да се постигне са добром управом на локалном нивоу и јаким иностраним партнером. Могу да кажем да је Норвешка међу три највећа инвеститора током проте

Грузи“, затим о посвећености радника фирми коју су показали током нимало једноставне реконструкције некадашњег погона „Заставе“ у овом крају, као и о способности овдашњих стручњака која им је донела посао дизајна, пројектовања и технологије бродске опреме. Зато овде највише запошљавање још 50 радника који ће, као и многи њихови претходници, имати прилику да своја знања усавршавају и у Норвешкој.

■ Тотална реконструкција објекта у Грузи

– Тоталну реконструкцију објекта у Грузи почели смо у марту ове године, од старог задржана је само изванредна бетонска конструкција хале, а после свега седам месеци изградње и инсталације нимало једноставне опреме ми смо, ево, деветог октобра званично отворили нову фабрику. У све то укупно је уложено 6,85 милиона евра. Побројано јесмо постигли јер смо имали разуме-

Какве су шансе за покретање и унапређење бизниса, могућности да се на иностраном тржишту дође до клијената, али и неопходних средстава – биле су само неке од тема округлог стола који је за овдашње предузетнике организовала новоформирана Регионална асоцијација малих и средњих предузећа, занатских радњи и предузетника централне Србије

У предузетничким водама најчешће „пливају“ мушкарци старости од 36 до 55 година са средњим образовањем. У просеку раде шест дана недељно по девет сати. Посао развијају 12 година, а 83 одсто никада раније није имало своје предузеће или радњу. Главни мотив за покретање посла била им је жеља да буду „сами своје газде“ или су пак уочили пословну шансу у области у којој су раније били запослени.

Приликом покретања и вођења бизниса предузетници се најчешће ослањају на сопствена средства, а део њих одређује се и за позајмице од рођака или банкарске кредите. Овако, према резултатима истраживања које је лане спровела Национална агенција за регионални развој, изгледа профил просечног српског предузетника.

Какве су шансе за покретање и унапређење бизниса, могућности да се на иностраном тржишту дође до клијената, али и неопходних средстава – биле су само неке од тема округлог стола који је у суботу за овдашње предузетнике организова-

ПОДРШКА ПРЕДУЗЕТНИЦИМА

Удруживањем до зелене јране

ла новоформирана Регионална асоцијација малих и средњих предузећа, занатских радњи и предузетника централне Србије.

■ Како до купаца у иностранству

Овдашња асоцијација основана је пре два месеца уз подршку Српске асоцијације малих и средњих предузећа из Београда са идејом да се пружи институционална помоћ и подршка сектору малих и средњих предузећа нашег региона.

– Сматрам да сектор малих и средњих предузећа и породичног бизниса треба да буде окосница привредног развоја централне Србије. Овај сектор је показао највећу флексибилност током светске финансијске кризе која нас је задесила и која, на жалост, још увек траје, а чињеница да преко 80 одсто привреде Европске уније чини управо сектор малих и средњих предузећа говори да будући опоравак привреде Србије лежи управо у том сектору. Мотив за оснивање удружења био нам је умрежавање искусних предузетника, али и пружање помоћи онима који су тек закорачили у предузетничке воде, каже Јована Станић Радановић, председница Регионалне асоцијације малих и средњих предузећа, занатских радњи и предузетника централне Србије.

Агробизнис и сектор информационих технологија имају највећу шансу за пласирање својих производа и услуга на иностраном тржишту, али могућности нису довољно искоришћене.

– Иако је последњих неколико година регистровано много фирми које се баве информационо – комуникационим технологијама треба

ПРЕДУЗЕТНИЦИ ЗА ОКРУГЛИМ СТОЛОМ

рећи да овај сектор код нас, на жалост, није превише креативан. Мало фирми пласира оригиналне производе на иностраном тржиште, углавном су у питању „подизвођачи“ који раде једноставније послове за стране партнере. То свакако није лоше јер је Србији донело много нових радних места, али је за развој домаћег ИТ сектора далеко боље да се развијају компаније које ће на страна тржишта пласирати оригиналне производе, каже Иван Бјелајац из фирме „Девана“, једне од најуспешнијих српских ИТ компанија.

Држава би, по мишљењу Александра Нешића из Српске асоцијације малих и средњих предузећа и предузетника, иначе власника успешног агробизниса, требало више да улаже у пољопривреду и едукацију оних који се њоме баве.

– Државни подстицаји су још увек недовољни. Да ствар буде гора и онда када држава одлучи да помогне процедура је таква да мало ко има стрпљења да је спроведе до краја. Па-

пирологија је обично толико компликована да захтева ангажовање стручњака правно – економске струке. Оно што Србију такође мучи, када је у питању извоз пољопривредних производа, јесте уситненост поседа. Купци из иностранства траже велике количине које готово ни једно газдинство није у могућности да самостално произведе. Чак и када се, на пример, неколико произвођача јагода договори о заједничком пласману испостави се да производе различите сорте, објашњава Нешић, напомињући да је у таквој ситуацији удруживање једина могућност.

■ Како до новца

Анкета Националне агенције за регионални развој у којој је учествовало 2.555 испитаника каже да су лоша наплата потраживања и недостатак средстава највећи проблем српских предузетника и власника малих и средњих предузећа. У потрази за додатним средствима најчешће се ослањају на домаће кредите. Код овда-

шњих банака новац позајмљује 76 одсто анкетираних. Сваки пети се обраћа рођацима и пријатељима, док 13 одсто предузетника узима кредите државних фондова и институција. Ипак, већина власника предузећа и предузетника и даље избегава било какве позајмице.

Кроз различите кредитне линије и грантове могуће је доћи до додатних средстава, било за покретање или за унапређење пословања. Међутим, предузетницима најчешће недостају информације о конкурсима, али и начину аплицирања за ова средства. Тек сваки четврти анкетирани информисан је о различитим видовима финансијске помоћи, каже анкета, а то потврђује и Драга Кљајић из Националне агенције за регионални развој.

– Предузетници и власници малих и средњих предузећа имају могућност да дођу до додатних средстава, али их не користе у довољној мери. Национална служба за запошљавање даје бесповратна средства за започињање бизниса. Фонд за развој такође има свој програм. Италијани имају програм повољних кредита који пласирају преко пословних банака. Сваке године појави се барем десетак кон-

ИТ СЕКТОР ТРЕБА ДАЉЕ РАЗВИЈАТИ: ИВАН БЈЕЛАЈАЦ

У СРБИЈИ

кле деценије у Србији, а само у овој години биће инвестирано 47 милиона евра у овдашње фирме, што нас ставља на прво место највећих улагача у привреду наше земље. Све ове инвестиције направиле компаније које су овде већ присутне, и то је јака порука подршке и поверења у успех и у будућност оваквих компанија у Србији, рекао је амбасадор Норвешке у Србији, Нилс Рагнар Камсваг на отварању нове фабрике у Грузи.

вање, подршку и поверење руководства норвешке компаније, али и због пуно знања, енергије и много рада сваког дана, па и суботом, недељом и празником, како бисмо све ово што боље урадили. То је подвиг не само у оквирима ове државе, већ и знатно шире, наглашава генерални директор „РАПП Заставе“ Слободан Миловановић.

За крај да забележимо да нови производни погон у Грузи поседује и фабрички круг четири пута већи од нове хале, дакле још неких 40 хиљада квадрата, а у самој хали, осим простора за инсталирану нову опрему – попут најсавременијих ЦНЦ машина и нових кранова носивости преко 60 тона – има места и за додатно опремање. Другим речима, све што се на отварању чуло о амбицијима и тржишним шансама и изазовима није само пуки списак жеља, већ реално сагледавање раста и развоја једне овакве фабрике у Србији.

Милош ЈОВАНОВИЋ

ПОМОЋ ОНИМА КОЈИ СУ ТЕК ЗАПОЧЕЛИ ПОСАО: ЈОВАНА СТАНИЋ РАДОВАНОВИЋ

курса за мале грантове за предузетнике. Ми као Национална агенција нудимо финансијску помоћ женама предузетницама за започињање бизниса, а имамо и програме обука за предузетнике и мала и средња предузећа у оквиру којих могу да науче како да дођу до других фондова, објашњава наша саговорница.

И град Крагујевац, по речима Петра Веселиновића, члана Градског већа за економску политику града и финансије, већ дужи низ година покушава да подстакне развој приватног предузетништва одобравањем малих грантова за започињање сопственог посла, креирањем повољне пословне климе, али и институционално, подршком удружењима привредника.

Информације о грантовима и повољним кредитима могу се наћи на сајту Националне агенције за регионални развој, тачније на порталу Предузетнички сервис. Заинтересовани Крагујевчани могу се обратити и директно њиховој овдашњој подружници – Регионалној агенцији за економски развој Шумадије и Поморавља.

Наравно, убудуће ће за њих ту бити и новоформирана Регионална асоцијација малих и средњих предузећа, занатских радњи и предузетника централне Србије.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ТАКСИ УДРУЖЕЊЕ СИТАК ОПТУЖУЈЕ ГРАДСКУ ИНСПЕКЦИЈУ

Борба за легалност или медијску пажњу

Представник удружења таксиста СИТАК, Предраг Спасојевић, тврди да је, недавно, на стајалишту „Код крста“ на делу био опробани модел корумпиране инспекције. Увек се неколико возила удаљи у тренутку наилаaska контроле, а са појединих возила где је утврђено да такси возачи не поседују валидну документацију инспекција није скидала таблице

Пише Александар Јокићевић

Уобичајена контрола градских саобраћајних инспектора, недавно, изазвала је револт таксиста окупљених у удружење СИТАК који тврде да напосок имају доказ о корумпираности инспекцијских органа.

Представник удружења Предраг Спасојевић не штеди речи. На стајалишту „Код крста“ у центру града, каже он, на делу је био опробани модел алармирања нелегалних таксиста, тако да се увек неколико возила удаљи у тренутку наилаaska контроле, а са појединих возила где је утврђено да такси возачи не поседују валидну документацију инспекција није скидала таблице.

Одлучили смо да поднесемо приватне тужбе против саобраћајних инспектора због очигледних пропуста у раду. Нас четворица колега смо сведоци догађаја. Пре тога покушали смо да добијемо одговор у канцеларији Секретаријата за инспекцијске послове, од секретара Саше Миленковића. Наступили смо као трочлана делегација удружења СИТАК, првобитно смо тражили суспензију два саобраћајна инспектора који су, приликом контроле такси превоза, сматрамо, учинили кривично дело злоупотребе службеног положаја.

Тешке речи

Секретар Миленковић је одбио да нас прими, избачени смо из канцеларије. Дошло је до вербалне расправе где сам ја навео да штити криминалне радње подчињених службеника, признаје Спасојевић.

Представници СИТАК-а не одустају од става да су нелегални таксисти приликом акције контроле упозорени, као и да три возила која су контролисана нису процесуирана у складу са Законом о друмском превозу.

Хајде да поменем само протеклих месец дана, у више наврата смо се обраћали секретару Миленковићу и истицали аномалије које постоје у методологији инспекцијског надзора. Није имао слуха. Према нашим проценама тек десет одсто таксиста ради легално, а остали се крију иза такзваног црвеног картончета. Првено картонче је параван за рад у сивој зони, то је невалидна такси легитимација. Објаснићу о чему је реч.

Власници фирме добијају такси легитимацију на неодређено, а за возаче које запосле - ле-

УВЕК НЕКО „УТЕКНЕ“ ПРЕД ДОЛАЗАК ИНСПЕКЦИЈЕ

гитимације са роком важења до шест месеци. Међутим, већ после месец дана ти послодавци одјављују возаче, али задржавају издате легитимације. Шта је - ту је, људи су због беспарице и немања посла приморани да пристану на нелегалан рад. Сматрамо да саобраћајни инспектори треба да провере важност такси легитимације, односно да ли је возач пријављен Фонду за пензијско и инвалидско осигурање, категориран је Спасојевић.

У члану 44а Закона о друмском саобраћају, додаје Спасојевић, пише да је саобраћајни инспектор у обавези да скине регистарске таблице са возила које није у складу са прописима. СИТАК се обраћао и републичком саобраћајном инспектору како би проверио информацију да ли постоји нека препорука о нескидању таблица, како је делегацији таксиста, између осталог, одговорено у Секретаријату за инспекцијске послове.

Први пут се таблице скидају на пет дана, други пут на десет, слажем се, неопходно је изрицати и новчане казне, али искључивањем из саобраћаја се спречава нелегалан рад.

Можда ми погрешно тумачимо закон, али члан 11 дефинише важност такси легитимације возача.

У члану 40 Одлуке о ауто-такси превозу, коју је усвојила Скупштина града, наведено је да је саобраћајни инспектор дужан да контролише да ли су такси исправе важеће. Дакле, намеће се закључак да су инспектори добили налог да само површно проверавају исправе, да не залазе у суштину проблема. Из тог разлога и тврдимо - ми, легални таксисти, осуђени смо на пропаст. Поједини власници возила су у спречи са корумпираним саобраћајним инспекторима и остварују екстремно велику добит на штету државе. Појединци се богате у овој причи. Милиони динара се због неуређености ове области стављају у руке појединаца из редова такси организација и појединих високих чиновника градске управе, не одустаје Спасојевић.

Неосноване тврдње

Према Спасојевићевим речима, СИТАК неће одустати од борбе за легалност такси превоза, поднели су захтев да се провере пријаве у Фонду ПИО свих возача који поседују такси легитимације, али одлази се и корак даље.

Захтевамо и да се спроведе одредба Закона о друмском пре-

СИТАК НЕ ОДУСТАЈЕ: ПРЕДРАГ СПАСОЈЕВИЋ

возу о обавезној употреби прописаних таксиметара у такси возилима на територији града Крагујевца. Тражимо контролу возила из састава такси организације „Хепи такси“, јер почињу са употребом телекомуникационих уређаја који имају опцију таксиметра.

Наведени уређаји не могу да се користе као таксиметри пошто нису одобрени од стране надлежног Завода за мере. И овде имамо простор за манипулацију економски најнижом ценом такси превоза која је у складу са законом утврђена. Имаћемо ситуацију да ћемо на терену имати већину такси возила која неће користити прописане таксиметре.

Тренутно имамо и 250 такси возила која функционишу у саставу „Пинк таксија“ који не користе прописане таксиметре. Истина, поседују валидне таксиметре, али је од стране представника ове такси организације забрањена њихова употреба, наводи Спасојевић.

Да ли је овај „рат“ отишао предалеко? Јесу ли тврдње основане?

НАШ РАД КОНТРОЛИШЕ РЕПУБЛИЧКИ ОРГАН: САША МИЛЕНКОВИЋ

Секретар Секретаријата за инспекцијске послове Саша Миленковић у први мах каже да уопште не жели да коментарише наводе, јер СИТАК жели медијску пажњу.

Може се рећи и да је политика „умешала прсте“ пошто је ово удружење таксиста дуже од годину дана јавно приклоњено Српској напредној странци.

Рећи ћу овако: према подацима које имамо, Удружење СИТАК чини 10 возила, нека буде и 20, а како у граду имамо отприлике 800 возила, видите који је то проценат таксиста.

Изречене су бројне неистине, тачно је једино да нисам желео да их примим, да сам их избацио из канцеларије, али проблем је био у њиховом наступу. Не може се улазити осино.

Наш приоритет је борба против „сиве економике“, али сматрамо да када некоме скинете таблице на пет дана, у суштини не добијате ништа. Хајде да погледамо закон, ево га члан 44а - у вршењу инспекцијског надзора на инспектору је да одлучи шта ће да уради. Приликом контроле „Код крста“ таксисти нису имали такси легитимације, писане су им пријаве. Казне су у распону, за предузетнике, од 150.000 до 500.000 динара. За физичко лице од 80.000 до 150.000 динара. То је сада на прекршајном суду. Иначе, увек се неко возило удаљи са стајалишта приликом контроле, образлаже Миленковић.

СИТАК себи даје за право да запослене у Секретаријату за инспекцијске послове, додаје Миленковић, учи закону, како треба да се ради, које казне треба изрећи.

Говоре и о пријавама на осигурање Фонду ПИО, то не могу проверити саобраћајни инспектори, то је у надлежности Инспекције рада. Нелегалне таксиметре стварно не могу да коментаришем.

Постоје овлашћене организације за баждање, баждаре се на годину дана. За нас таксисти поседују легалне таксиметре, а да ли нека такси удружења преправљају уређаје није питање за Секретаријат за инспекцијске послове, већ за полицију. То је домен технолошког криминала. Најједноставније речено, наш рад може да контролише, и контролише републички орган, сваког месеца се подноси извештај. Никако не, удружење таксиста, закључује Миленковић.

Шестогодишњи Александар вратио се из Швајцарске где је био подвргнут хируршким захватима који су му помогли да почне самостално да хода и седи. Предстоји му корекција стопала, а касније кукова и карлице, али ће родитељи, по свему судећи, морати још једном да прођу тежак пут добијања одобрења од РФЗО-а

МАЛИ АЛЕКСАНДАР ПО ДОЛАСКУ ИЗ ШВАЈЦАРСКЕ

АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ УСПЕШНО СЕ ОПОРАВЉА ПОСЛЕ ЛЕЧЕЊА У ИНОСТРАНСТВУ

После три операције – проходао

Након три тешке операције кичме и месец и по дана проведених у болници у Швајцарској, шестогодишњи Александар Јовановић вратио се прошлог викенда кући у Крагујевац. Захваљујући огромној упорности његових родитеља да се изборе са бирократском процедуром у Србији и коначно добију „зелено светло“ Републичког здравственог фонда да о трошку државе одведу малишана на лечење у иностранство, Александар сада живи нови живот. Почео је да хода, може нормално да седи, а да би успех лечења био потпуно неопходна је и операција стопала, која је заказана за 20. фебруар наредне године.

Предстоји корекција стопала

Александрова мајка Сања, одмах по повратку из Цириха прошлог викенда, обавестила нас је о успешно обављеним операцијама на престижној ортопедској „Шултес“ клиници у Цириху, где је дечак примљен 25. августа. Операцији су претходиле неопходне припреме, детаљни прегледи срца и плућа, лабораторијске анализе, а потом је уследио тежак хируршки захват који је трајао пуних пет сати. Дечаку је уграђена такозвана растућа шипка од титанијума, која треба да обезбеди правилан раст кичменог стуба.

Међутим, због велике кривине на леђима, дечак је након тога трпео јаке болове, због чега је у кратком размаку уследила и друга операција која је трајала четири сата, а уграђена му је још једна шипка са друге стране. Тада се стање знатно побољшало, али је услед пада имунитета, после две дуготрајне и тешке операције, дошло до инфекције ране, па је уследила и трећа интервенција од два и по сата. Малишан је из предострожности тада пребачен у највећу дечију болницу у Швајцарској, на одељење интензивне неге, које поседује најсавремену опрему.

Из обе здравствене установе Сања носи изузетне импресије. Однос према пацијенту је на највишем нивоу, а родитељи су у сваком тренутку обавештени о сваком детаљу који се предузима у лечењу.

Цео систем у болници функционалише максимално добро. Презадовољни смо и захвални доктору Јежинском и његовом тиму лекара који су Александру спасили живот и преузели даље његово лечење, јер у нашој земљи то није било могуће, каже Сања.

Александар више нема кривину на леђима, потпуно је исправљен, осећа се добро, али да би се оспособио за нормалан ход предстоји му корекција стопала најновијом методом која је заказана за 20. фебруар 2015. године. Иначе, у Србији су Александру раније већ урађене две корекције стопала које су биле безуспешне. Тек наредних година и после константног праћења стања детета, могуће је урадити операцију карлице која је у јако лошем

стању, као и кукова, али о томе ће се касније одлучивати.

Према ономе што је речено родитељима у контакту са РФЗО, за даље лечење у циришкој болници мораће, по свему судећи, поново да добију конзилијарну одлуку са ортопедске клинике на Бањици, на основу чега се изјашњава РФЗО и одобрава или одбија да плати трошкове лечења у иностранству. Иако ни у сну нису помишљали да ће поново морати да пролазе кроз исту процедуру као у претходне две године, највећи мотив родитеља је да њихово дете стане на ноге и да се све заврши на најбољи могући начин.

Дуго путовање до Швајцарске

Овом приликом треба подсетити да је пуне две године трајала борба родитеља шестогодишњег Александра Јовановића са Комисијом Републичког фонда здравственог осигурања, која је требало да одобри операцију и лечење њиховог детета у иностранству. Дечак је, иначе, рођен са тешким аномалијама - ишчашењем оба кука и рамена и преломом бутне кости. Прогнозе лекара нису биле ни мало охрабрујуће. Родитељима је речено да дете неће преживети, а ако преживи, остаће вечита беба. Саветовано им је да је за њих најбоље да га оставе на клиници. Родитељи, међутим, нису пристали да се растану од свог детета и на њихов захтев Александар је пребачен је у Београд на Институт за мајку и дете, где је провео три месеца. Након тога започиње теш-

СА ОЦЕМ ЖЕЉКОМ ПРЕ ОПЕРАЦИЈЕ

ка и истрајна борба Сање и Жељка за Александров опоравак. Свакога дана водили су дечака на вежбе у РХ центар, а доста времена проводио је и у бањама.

У трећој години живота његова болест почела је нагло да напредује. Кичмени стуб се толико искривио да су ребра у великој мери притискала срце и плућа. Тежак облик деформације кичменог стуба онемогућио је Александру да хода, а све теже је и седео.

О томе колико је било лоше стање најбоље је сведочио извештај пулмолога Дечје клинке у Тиршовој, у коме је још у септембру 2013. написано да је неопходна корекција деформитета у наредних 12 до 24 месеца, јер у противном некоригована тешка сколиоза води у хроничну плућну

КРИВА КИЧМА – БОЉКА ШКОЛАРАЦА

Криви компјутери и тешки ранчеви

Свима добро позната слика еволуције човека на којој се види његов развој од мајмуна до Хомосапиенса и потпуно право држање тела, а онда се оно испред компјутера поново криви и враћа у стање од пре неколико хиљада година, можда није само добро смишљена карикатура последица новог и убрзаног начина живота. Податак да 70 посто предшколске деце има проблем са правилним држањем кичме, који после неког времена може да пређе у деформитет, јасно је да уколико се озбиљно не поради на превенцији овог проблема будуће генерације могле би да ходају погрбљено као наш далеки предак.

Разлози за овакво стање код најмлађих су многобројни, али стручњаци пре свега указују на потпуно неактивност малишана и непрекидно седење испред телевизора и компјутера. Данас је права реткост видети децу која се играју на школском игралишту или испред зграде, а велики кривци за то су родитељи који су изгубили

Преко 70 посто деце има проблеме са правилним држањем тела, а доктори истичу да је на систематским прегледима основаца права реткост пронаћи дете са потпуно правилном кичмом.

навику да воде своју децу у шетњу или да се истрче у парку. Изгледа да им је много лакше да их посаде у кревет и пусте неки од бројних програма са цртањима, а да се они посвете пословним и другим обавезама. Они као да не схватају да се на тај начин поред лошег држања тела јављају и деформитети стопала, али и гојазност, па се лекарима први пут због ових проблема јављају и деца старости две године.

Вежбе већ од треће године

Практично једино место где се деца баве физичком активношћу данас су школе у којима три пута недељно професори физичког покушавају да их анимирају. Тако у основној школи „Јован Поповић“ истичу да на сваком часу са децом раде вежбе обликовања тела, јер се број деце са проблемима у пределу кичме повећао.

Сваки час почиње вежбама које им помажу у правилном држању тела. После трчања, радимо петнаестак вежби које се понављају од осам до 10 пута. Увек се полази од главе, преко раменог појаса, струка и на крају су ноге. Ми одмах можемо да уочимо када дете има деформитет, али ми не меримо колики је тај деформитет. Јасно се види када деца стану

у врсту да ли неко има спуштен кук или раме, какво му је држање, објашњава Магдалена Новаковић, професорка физичког у овој школи.

Она истиче да, иако деца пролазе кроз систематске прегледе када пођу у основну школу, већ тада може да буде касно, па су родитељи ти који још у најранијем периоду могу и треба да примеће лоше држање код своје деце. Међутим, дешава се да родитељи негирају проблем и бурно реагују када им се тако нешто саопшти, што само штети детету, јер већ од треће године оно треба да почне са вежбама за исправљање.

Можда неко мисли да су тада деца преврше мала, али се већ тад деформитет јасно види. Деца тада вежбају кроз игру, нису ни свесна зашто то раде, а то им много користи. Иако многи физичког васпитања сматрају неважним, ти часови су веома битни да би деца стекла навику важбања. Није циљ само да они нешто раде за оцену, већ да стекну рутину, па да, када одрасту и запосле се, увек нађу мало времена за вежбање, нарочито данас када седе на послу и по 10 сати, истиче ова професорка.

Она додаје да многе ствари полазе из породице, па тако и дуго седење испред компјутера и телевизора. Са њом се слаже и педијатар Зденка Караклајић, која објашњава да се у њихово Саветовалиште јављају родитељи који не могу да спрече своју децу да сагима буду на Фејсбуку.

Имам пацијенте од 10, 11 година који уопште не излазе напоље. Ретко које дете се данас бави спортом, а екстремни случај је дечко који је за викенд провео 36 сати на Фејсбуку. Родитељи не знају како то да спрече, једини начин је да му искључе и закључају

рачунар. Деца први пут долазе на систематски када напуне седам и уђу у осму годину живота и права је реткост пронаћи дете са правилном кичмом. Кад се то догоди, такво дете одушевљено показујем и другим родитељима и колегама, објашњава докторка Караклајић.

Посебан проблем су ранчеви првака који су тешки и по четири килограма, па се деца под његовом тежином повијају, а на лоше држање утиче и седење у клупи, јер немају све школе адекватне столице, па често видимо високог момка на столицама намењеној обдаништима.

Критични периоди - полазак у школу и пубертет

Докторка Караклајић објашњава да на лоше држање утиче и исхрана, па тако треба уносити свих пет група намирница - воће и поврће, млеко, млечне производе и јаја, хлеб и теста, слаткише и месо и сухомеснате производе. Деца што више треба да једу кувано и салате, као и производе који у себи садрже калцијум, као што су млеко и риба, што ће позитивно утицати на развој мишића и костију.

Први период када неправилно држање дође до изражаја јесте полазак у школу, а други пубертет, јер девојчице тада масовно крију груди, а дечаци ходају погрбљено јер се ваљда тако осећају снажније и опасније. Неправилно држање може веома брзо да пређе у деформитет, али може и да се задржи само на томе, све је то индивидуално, и зависи и од генетских predisпозиција. Два најчешћа деформитета су сколиоза - искривљеност на једну или другу страну - и кифоза, односно грбавост. Децу са тим дијагнозама упућујемо у Рехабилитациони

ЛАКШЕ СЕ ВЕЖБА У ДРУШТВУ: НАТАША САВИЋ

центар на терапију, објашњава наша саговорница.

У РХ центру деца раде корективне вежбе 10 радних дана, а затим вежбање морају да наставе код својих кућа. Међутим, ту настаје проблем, јер брзо изгубе интересовање и престају са вежбама када нема никог да их контролише. Тај проблем препознат је у спортском клубу „Ритмико“ који је ове године увео програме корективне гимнастике.

У групи имамо децу од три до седамнаест година. Врло је тешко радити са децом код куће и одржати им пажњу. Један дан се вежба, онда или се нема времена или се изгуби мотивација. Зато код нас деца раде по групама, у групама се знају из вртића или школе, прво се мало играју, а онда вежбају. Дешавало се да родитељи траже од лекара да им продуже терапију у РХ центру јер када је тамо дете вежба, а код куће то не мора да чини. Међутим, када бисмо продужавали терапију не би имало места за нове пацијенте, зато они долазе код нас у клуб, објашњава тренер Наташа Савић.

У овом клубу са децом раде два тренера, физиотерапеут и про-

НЕЗАМЕНЉИВА УЛОГА РОДИТЕЉА: МАГДАЛЕНА НОВАКОВИЋ

инсуфицијенцију, односно долази до отказивања рада плућа. Његова кичма се толико искривила да више није могао нормално ни да лежи, ни да седи, ни да клечи.

Мада су се лекари са Института за ортопедско - хируршке болести „Бањица“ изјаснили да су овде исцрпљене све могућности за лечење малог Александра и да је потребно да се даље настави у иностранству, то није било довољно да Фонд да „зелено светло“.

РФЗО је два пута одбио захтев родитеља због правилника у којем нема ни речи о његовој болести, а Александров живот искључиво је зависи од одлуке другостепене комисије Фонда, која је крајем јуна ове године и други пут одбила захтев да се Александар упути на лечење у иностранство са образложењем да је његова болест превише компликована и да не постоји могућност успешног лечења.

Упркос томе, директор РФЗО-а Момчило Бабић донео је одлуку да се Александар упути на операцију кичме о трошку РФЗО-а у швајцарску болницу у Цириху. Професор Бабић одлуку је донео на основу чињенице да ниједна болница у Србији није била у могућности да детету понуди овакав вид лечења. Пошто установа из Цириха има добра искуства са оваквом врстом захвата, с обзиром да је у питању изузетно ретка болест и да је процена стручњака да ће виталне функције детета бити угрожене уколико се оваква операција не уради, Бабић је одлучио да лично преузме одговорност за упућивање дечака на лечење у иностранство.

Да ли ће баш кроз све морати поново да прођу родитељи малог Александра још узвек нису сигурни, једино се надају да ће читава процедура бити завршена до заказане операције.

Гордана БОЖИЋ

РЕТКОСТ ЈЕ ДЕТЕ СА ПРАВИЛНОМ КИЧМОМ: ДР ЗДЕНКА КАРАКЛАЈИЋ

фесор физичког, а свако дете има постављену дијагнозу, на основу чега ради вежбе које су препоручене за одређени деформитет. После три месеца деца одлазе на контролу, а родитељи виде да се држање поправило, јер је било деце која нису могла да ураде ниједан „трбушњак“, а сада их раде у серијама.

- Деца у раном периоду заузимају неправилан положај тела, па имамо децу са опуштеним стомаком. То није постојало пре 10 или 20 година. Опустена је мускулатура стомака, а самим тим и леђа и долази до неправилног држања кичме. То за собом повлачи поремећај у статистици кичменог стуба. Поред кичме, велики проблем је и деформитет стопала, па статистика показује да је пре 15 година само 15 посто деце имало тај проблем, док је данас то чак 90 посто деце, објашњава Наташа Савић.

Наше саговорнице слажу се да је најбитнија координација између лекара, родитеља и наставника, али и константност вежбања јер је врло тешко ојачати неку групу мишића, а са престанком тренинга све се врло лако враћа у пређашње стање.

Виолета ГЛИШИЋ

МЕНСА ТЕСТИРАЛА КРАГУЈЕВЧАНЕ

Одмеравање памети

Иако је у свету само два посто популације успешно решило Менсин тест интелигенције, у Србији га полаже чак 40 посто од оних који су на тест изашли, јер се углавном јављају они који су током школовања добили неку потврду да су натпросечно интелигентни

Прва крагујевачка гимназија била је у недељу отворена за све који су се осетили довољно храбрим да се окушају на Менсином тесту, који по свим статистикама може успешно да прође тек два посто светске популације. Пред учионицом затекли смо углавном младе људе, студенте и средњошколце, а најстарији кандидат имао је 40 година.

Било је у холу и нервозних, и оних који су опуштено дошли јер их баш занима шта тај тест садржи, али и оних који нису били најуспешнији први пут, па су решили да своју интелигенцију ставе поново на пробу.

- Ово ми је други пут да излазим на тест. На првом ми је фалило мало поена да postanем pamетан. Људи углавном долазе због себе, да виде на ком су нивоу, јер бар код мене то нема везе са неким статусом или тиме како ћемо се снаћи у животу. Питања су логичка и из предходног искуства могу да кажем да чим их погледате јасно вам је да ли можете да их решите. Ако не решите прво за 2 - 3 минута, нема потребе даље да бијете главу, нећете их уопште решити. У мојој породици ујак и неки стричеви су чланови Менсе,

ЗАТРЕБАЊЕ МЕНСИН ДОКАЗ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ: ТИЈАНА ИЛИЋ И НЕДА ГЛИШОВИЋ

НАТПРОСЕЧНО ИНТЕРЕСОВАЊЕ КРАГУЈЕВЧАНА ЗА ТЕСТ МЕНСЕ

ИНТЕЛИГЕНЦИЈА СЕ ДОБИЈА РОЂЕЊЕМ: ГОРАН ТОМИЋ

па сам желео да им докажем да нисам глуп, шаљиво објашњава Здравко Баришић своје разлоге изласка на тест.

■ Граница - 148 поена

Менсини координатори сваке године у оквиру Дана интелигенције организују тестирање у двадесетак градова у Србији, а ове године до сада највећи број кандидата био је баш у Крагујевцу.

- Овде је на тестирање дошло четрдесетак људи, што је с обзиром на величину града много, јер се у сличним градовима појављује просечно петнаесторо њих. Тест траје 40 минута и има 36 логичких

питања, а граница је постављена на 148 поена. Кандидати се не могу спремити јер је то врста интелигенције која се добија рођењем, не може се вежбати током живота, па углавном долазе људи који су током школовања добили неку врсту потврде да су натпросечно интелигентни, објашњава Горан Томин, координатор комисије за тестирање.

Можда се управо у томе што се на тестирању појављују само изузетно добри кандидати крије и објашњење веома високе пролазности у Србији од чак 40 посто.

- Када бисмо узели случајан узорак људи са улице, пијаци, или из аутобуса само два посто њих би тест урадило са резултатима потребним за пријем у Менсу. То су задаци које свака особа може да уради у неограниченом периоду, а управо ограниченом времену нам омогућава да видимо колико особа брзо може да реши логичке проблеме и то је оно што указује на IQ, истиче Александра Боровић, председница Менсе Србије.

Ова организација тренутно броји 1.200 људи, а оно по чему се разликује од светских је и старост њених чланова. У Србији они просечно имају 33 година, док је тај просек у Сједињеним америчким државама и Великој Британији чак 60 година. То се објашњава чињеницом да у овим земљама Менса постоји више од пола века, па су и њени чланови временом знатно остарили.

У Крагујевцу је то била потпуно друга слика, највише је било оних који су тек ове године напунили довољан број година да се појаве на тестирању.

- Одувек сам желела да се тестирам за Менсу јер сам члан регионалног центра за таленте, па сам хтела да проверим колико ми је коефицијент интелигенције. Ово је чисто да видим где ја стојим, јер чак иако postanем члан, мислим да у Србији то неће нико претерано ценити. Али пошто плани-

рам да упишем неки факултет у иностранству, надам се да ће ми чланство помоћи, објашњава матуранткиња Друге гимназије Тијана Илић.

Слично размишља и годину дана млађа Неда Глишовић која је дошла на полагање из радозналости.

- Код нас се све мање вреднује интелигенција, а цене се неке друге вредности, мада би требало да буде обрнуто. Не мислим да ће

ДРУГИ ПУТ НА ТЕСТУ: ЗДРАВКО БАРИШИЋ

ми чланство у Менси помоћи јер понекад ни интелигенција није толико битна колико оно шта ће људи урадити са њом. Рад је ипак најбитнији, а интелигенција може само да помогне, коментарише ова средњошколка.

■ У свету на цени, у Србији слабо

Да се чланство у Менси много мање цени у Србији него у развијеним западним земљама слаже се и председница овог удружења, па је тако за компанију „Гугл“, када бира раднике на конкурс, једна од значајних ставки да ли је неко члан Менсе.

- То показује да развијене компаније цене високи коефицијент интелигенције јер тако закључују да ће кандидат моћи брзо да се уклопи и да савлада посао. Код нас је мало другачија ситуација. Врло је незахвално написати у биографији да је неко члан Менсе. Зато ми нашим члановима предлагемо да напишу на којим су све пројектима у оквиру организације учествовали, чиме показују иницијативу и волонтеризам, значи жељу да нешто раде и из идеала, а не само због новца, објашњава Боровићева.

Треба напоменути да једном остварен услов за чланство важи током целог живота и у целом свету. Кандидат има право да током живота изађе на тест највише три пута и то само ако је на прва два тестирања подбацио. У организацији се надају да ће током ове и следеће године постићи рекорд у броју чланова, па позивају све заинтересоване да им се јаве и покушају да постану део два посто светске популације.

Виолета ГЛИШИЋ

МЕНСА У СВЕТУ И КОД НАС

Клуб најпаметнијих

Менса је први пут основана у Југославији 1989. године, а са распадом земље престала је да постоји, да би поново била обновљена 1998., захваљујући претрним члановима. Седиште организације је у Новом Саду, а највећи број чланова достигла је 2006. године, када их је било 1.300.

Од кад постоји у свету ова организација има своју визију да окупљају посебно интелигентне људе омогући да се они састају, размењују идеје, и да евенуално из њих искрсну неки пројекти који би могли да буду корисни за унапређење људског друштва уопште.

- Врло смо поносни на чињеницу да је наш оснивач др Ранко Ранковић, заједно са доскорашњим председником Урошом Петровићем осмислио систем учења који ће помоћи да се побољша образовни систем и код нас и у свету. Ради се о НТЦ систему који је прихваћен у 17 држава у свету. Идеја је да учење бу-

де прилагодљивије биолошкој структури дечјег мозга, па се примењује у вртићима и основним школама широм Србије, објашњава Александра Боровић.

Организација функционише као друштвени клуб, а у свим универзитетским центрима имају локалне координаторе који организују радионице и предавања за студенте, активности за децу чланова, али и дружења на нивоу земље. Следеће године Менса Србија угостиће у Новом Саду представнике националних организација Менсе из земаља света, на састанку који се традиционално одржава сваке године.

ДОГОДИНЕ СРБИЈА ДОМАЋИН ОРГАНИЗАЦИЈАМА МЕНСЕ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА: АЛЕКСАНДРА БОРОВИЋ

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ОТВАРАЊЕ ОДЕЉЕЊА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Угрожена природна баштина

Због незаштићености природних добара по нормативима о очувању биолошке, геолошке и предеоне разноврсности потекла је иницијатива Уније за органску пољопривреду Србије „Еко плус“ за отварање Одељења Завода за заштиту природе у Крагујевцу у жељи да се проценат заштићених добара подигне на 13 одсто у наредних пет година

КОРЕН СТОЛЕТНОГ ЈАСЕНА У ТРМБАСУ

ручја, од које се могу добити средства за рекултивацију у оном делу где су деградирана. Ми немамо ни многе друге директиве о заштити биодиверзитета. Зато смо хтели да се овде формира Завод, имамо кадрове, простор увек може да се нађе и да се крене с тим. Када смо отишли у Министарство на разговор био је господин Душан Обрадовић, као члан Градског већа за локалну самоуправу и сарадњу са владом и Јасмина Предојевић-Симовић чланица ГВ за заштиту животне средине и рад са невладиним сектором. Они су то врло лепо прихватили, без великих прича и писанија. Министарство је било срећно што је неко дошао са таквом идејом, јер немају капацитете да то сами ураде и заштите. Није ствар само да заштитиш, него мораш да одредиш ко ће тиме да газдује, да га платиш и да одговара за то добро које чува. То Аранђеловац, на пример, има, а Крагујевац, нажалост, нема, објашњава Јелена Вуковић.

У Министарству су им рекли да припреме предлог. Када су отишли у Завод за заштиту природе рекли су им да имају толико мало површина и питали шта ће да штите. Договорили су се, заједно са Душаном Обрадовићем и Јасмином Предојевић-Симовић, да све вредности које постоје и за које знају у окружењу ставе на па-

основу ње ћемо уради студију, па истраживање. Из буџета би требало да се обезбеди средства за следећу годину за тај пројекат. Тај простор обухвата око 370 хектара, наводи Јелена Вуковић.

Дали су предлог и за Гужу да се повеже са Борачком реком и другим извориштима воде према Гледићким планинама, јер су прошле године кренули у пројекат заштите Гледићких планина за пет општина, као што је Мастер план рађен за Рудник. Они су радили пројекте заштите за органску пољопривреду и сеоски - еколошки туризам за пет општина - Краљево, Врњачка Бања, Трстеник, Крагујевац и Кнић.

У овој години предложили су, поред Спомен парка у Шумарицама и Гужанског језера, један потез Гледићких планина, Грошничко језеро, Дуленску реку, и мали водовод у Трешњеваку - бук, за који тврде да је врло леп природни пејзаж. Треба заштитити и доста ретког дрвећа и ретких животиња које се налазе на црвеној листи Завода. То су углавном водене животиње, као што су ракови у Ресничком потоку. У Влачки треба заштитити цркву са доста старих букава, извора воде и велики комплекс шума, као и Рамаћке висове према подрудничком делу иза Страгара на неких 2.000 хектара, затим Шењански крш, као врло неистражено гео подручје. Ту се налази бања са топлим водом и врло лековитим својствима. Приликом бушења због ископа камена по Шењанском кршу бургије су пропадале, тако да људи сматрају да доле има воде. На површини су пронашли фосиле шкољки, што можда говори да се панонско море и до нас ширило. Зато су, наравно, потребни истражни радови и научна потврда. Вуковићка истиче да ми имамо врло мало истраживања поред толико универзитета везаних за природна добра.

Бук у Трмбасу, су, рецимо, предложили људи из Урбанизма, који кажу да је то нешто најлепше што су видели у нашем окружењу. Сигурно је да ту има и неких објеката. На њиховим списку за истраживање су и потез Каменац-Рајевица са пећином у Рогојевцу са подземним ходницима, као и горњи део Ресничког потока са ретким стаништима ракова и река Дуленка.

Све побројано, што је тренутно само на нивоу предлога, мора муктидисциплинарно да се обради како би дошло на ред за средства од државе за истраживања.

- Ако бисмо све то успели да заштитимо већ бисмо добили импозантних 13 посто у односу на пету децималу коју сада имамо, каже Вуковићка.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

Заштита природних добара града Крагујевца и шире околине је само један од програма на коме ради невладин организација „Еко плус“, која се иначе бави екологијом и руралним развојем. Отуда је потекла њихова жеља да се у Крагујевцу отвори Одељење Завода за заштиту природе како бисмо многобројне девастације природних добара зауставили, унапредили природу и сачували је за будуће генерације.

Данас у Србији постоји свега око шест посто заштићених површина, што је јако мало. Крагујевац је у том погледу испод сваког просека - заштитио је само крушку брђанку у Баљковцу на 13,6 ари и један део порте лужничке цркве, такозване собрашнице, што укупно износи мање од једног хектара. Од флоре и фауне није заштићено ама баш ништа. Када се прерачуна колико је то на 550.000 хектара укупно заштићеног простора на територије Србије, онда долазимо до катастрофалног резултата који показује небригу и недомаћински однос Крагујевчана према природним добрима.

Град има свега 0,00018 посто заштићених површина у односу на целу Србију, а према декларацијама које смо потписали требало би да имамо 16-17 посто пре

ГЛЕДИЋКЕ ПЛАНИНЕ МЕЂУ ПРИОРИТЕТИМА

окурењу, али и о нама. Они припремају пројекат за заштиту Гужанског језера, које је важно за грађане Крагујевца са много аспеката. Са друге стране имамо девалвацију и рекламирање девалвације тог истог језера, које Крагујевчанима служи за водоснабдевање. Девалвацији доприносе Туристичка организација Кнића и Општина Кнић тиме што у свом рекламном материјалу стављају језеро као туристички објекат, потпуно незаконито, каже Јелена Вуковић, председница „Еко плуса“.

По њеним речима, ако заборавимо куће које су незаконито подигнуте, у другој зони санитарне заштите језера, која треба да буде потпуно чиста, једино је могуће развијати органску пољопривреду. Пре две године су снимали уз помоћ људи из ЈКП „Водовода“ цело окружење језера, све њиве и куће и направили програм и пројекат за јавне радове. План је био да све слободне површине које се обрађују уђу у органску пољопривреду, да се анимирају млади људи којих има у општини Кнић и са високим и средњим пољопривредним образовањем и да они уђу у тај пројекат, да практично они раде на њивама око језера и покажу како органска храна може да буде скупља, дотације веће, а са тиме би и сами у својим баштама нешто од тога производили.

- Још док се градила фабрика у Топоници ја сам лично била велики противник те фабрике на оном локалитету који се налази у сливном подручју језера. Та фабрика годинама зврји празна и пропада, а требало је да се употреби за прерађивачке капацитете у пољопривреди и да запосли младе људе, а не да долазе у Крагујевац да траже посао и тако остављају своју земљу, често запуштену, или подвргнуту високој хемији, каже председница „Еко плуса“.

■ Хемизација одговорна за аутизам

- Тамо се данас таложу све више полифосфати или органофосфати, а ових дана је стигла студија

из Америке о нарочито великом броју аутистичне деце и закључак је да од органофосфата, којих има у храни и у води, због утицаја хемизације минералним ђубривима и пестицидима, ми губимо здравље, а наша деца постају инвалиди и на сваком кораку имате инклузију, болесну децу, прихватилишта, тешке ситуације у породицама. А све нам то долази примарно од хране, каже Јелена Вуковић.

- Завод за заштиту природе Србије је ставио у програм за ову годину, са врло скромним средствима, да се окружење Гужанског језера истражи, да се види има ли станишта ретких биљака или животиња, да би имали законску могућност да ставе печет на папир који каже - језеро је заштићено. Оно је добило просторни план, али треба да се заврши просторни план посебне намене, каже Вуковићка.

РЕТКЕ ЦВЕТНЕ БИЉКЕ У БАТОЧИНИ

Не могу сада Книћани да дођу и земљу и воду, која има одређену намену, угрожавају. Не може неко риболовачко друштво из Краљева да води рачуна о риби поред биолошког факултета и толико друштва заинтересованих за газдовање гужанском водом из Крагујевца, истиче наша саговорница.

По њеној причи битно је да се заштите површине за органско пчеларење јер су ту светски критеријуми имплементирани у наше законодавство, али нису примењени.

- Ми у Крагујевцу немамо чиме да уђемо у „Натуру 2000“. То је европска мрежа заштићених под-

пир. Да би поткрепила своју причу Вуковићка је поручила да, ако Ниш долази на Гужу да испитује да ли је треба заштитити, ваљда и Крагујевац и његови стручњаци за флору и фауну могу да оду у Чачак на Овчар да истражују.

■ Шта све треба заштитити

- Мислим, а то је била и сугестија у Заводу, да Меморијални простор Спомен парк треба да заштити своје добро и као природно и као културно-историјско. Нашли смо литературу шта је радио Шумарски факултет и има доста занимљивих података и на

БУК У ТРМБАСУ У ПЛАНУ ЗА ЗАШТИТУ

уласка у Европску унију. Са друге стране, само сачувана и заштићена добра имају приоритет у добијању средстава из разних фондација у свету за одрживи развој тих подручја. Интерес је да се што веће површине заштите, јер се тада добија статус са којим се зна шта сме или не сме да се користи на тим подручјима.

■ У заостатку

- Ми смо у досадашњем периоду много изгубили. Нови Сад је понајдаље отишао. Ниш је унапредио своје окружење и добио Одељење још деведесетих година, па сада тамо има екипу стручних, образованих људи који воде бригу о свом

ПОМОЋ ПОТРЕБНА И ЖИВОТИЊСКИМ ВРСТАМА

1 pakovanje = 1 donacija*
za obnovu poplavljenih domova u Srbiji

**Kupite P&G proizvode
i pomozite ugroženima
u poplavama.**

always

Gillette

* P&G će donirati 2 dinara po pakovanju prodatom u objektima koji učestvuju, u periodu od 15. oktobra do 15. novembra 2014. Donacija će biti data programu fondacije Ana & Vlade Divac za obnovu poplavljenih objekata u Srbiji. Za više informacija posetite stranice www.pgbalkans.com ili www.fondacijadivac.org.

ИЗЛОЖБА О ХАЦИЈАМА КРОЗ ВЕКОВЕ

Поклоништва на Христовом гробу

Поклоником Христовог Гроба одувек је сматран онај ко је испунио опште духовне дужности хришћанског поста, обишао и целивао сва места на којима су се збили најважнији јеванђељски догађаји, закључно са Христовим Гробом, местом погребња и Васкрсења. Добијао је титулу поклоника Христовог Гроба.

Почевши од првих векова путовало се бродовима – галијама, крећући се тада устаљеним поморским путевима, а користили су се и постојећи друмови и локални путеви. Путовало се у групама и појединачно, на коњима, магарцима, камилама, у караванима, са пратњом и без пратње.

Духовна пракса је за све била обавезујућа и она важи до данас, а подразумевала је обавезан духовни и телесни пост пред пут и на путу, нарочито ако је то било у периоду године који је претходио највећем хришћанском празнику. Одувек је било пожељно да, ако могу, поклоници буду у Светој земљи у периоду пред празник Васкрсења Христовог, како би присуствовали свим битним тренуцима и службама пред празник. На

У Кући проте Милоја Барјактаровића отворена је изложба о двомиленијумској хришћанској пракси поклоништва на светим местима у Јерусалиму. Аутор изложбе Виктор Бејатовић пописао је све хаџије са простора Шумадије и нашег града, а поставка о садржи бројне реликвије

целокупном путу проводили су од неколико месеци до чак две или три године, зависно од века који посматрамо.

Ову праксу, која траје готово два миленијума, по први пут је научно истражио Виктор Бејатовић, етнолог и антрополог крагујевачког Народног музеја и резултете свог дугогодишњег и исцрпног истраживања предочио јавности на изложби под називом „Поклоници Христовог Гроба и предмети поклоника који су донети до прве половине 20. века“ која је отворена у Кући проте Милоја Барјактаровића, прошлог петка.

Реч је о покушају реконструкције хришћанске праксе која је игнорисана и у једном периоду чак и забрањивана. Етнологија као наука истражује комплетно наслеђе нашег народа, културно и духовно, и ретке су појаве које су до данас остале незабележене.

ПАНОРАМА ЈЕРУСАЛИМА ИЗ 1912. ГОДИНЕ

Поклоничка пракса, хаџилук, која се праткикује већ вековима, готово пуна два миленијума је једна од тих, што је просто невероватно с обзиром на њен толико дуг континуитет, констатује аутор поставке Бејатовић.

■ Прво научно истраживање хаџилука

По њему, до сада се ова појава изучавала само кроз средњевековну литературу, списе и путописе који су већином изгорели у

Народној библиотеци током бомбардовања Београда 6. априла.

Постоје само делићи и фрагменти дневника патријарха Арсенија Чарнојевића, који је био поклоник у Свету земљу и који су сачувани у САНУ, комплетан запис Јеротеја Рачанина „Путештвије ка граду Јерусалиму“, који је 1704. године боравио на Христовом гробу, и један од најлепших и стилски уобличен у књижевном смислу митрополита Михаила Милановића из 1883. године (ори-

гинална издања се чувају у библиотекама Патријаршије и Матице српске), и сви ти записи су уврштени у изложбenu поставку.

Бејатовићево истраживање је показало да је пракса хаџилука била много чешћа него што се претпостављало, али и читав низ занимљивих чињеница о њој.

Чињеница је да јавност памти да је Свети Сава ишао на Христов гроб, али нико не зна да је сваки наредни партијарх такође био поклоник на овим светим

СПИСАК ХАЦИЈА НА ПАПИРУСУ

ЈУБИЛЕЈ ПРВЕ СИЈАЛИЦЕ

Светло над Шумадијом

Монографија „Светло над Шумадијом“ којом је обележено шест деценија постојања „Електрошумадије“ представља историју електричног осветљења и електродистрибуције у Крагујевцу, али и историју самог града и Србије

Поводом 130 година од када је засијала прва електрична сијалица у Крагујевцу, тачније прва индустријска сијалица у Србији, прошлог четвртка у музеју Стара ливница свечаним програмом обележен је овај велики јубилеј. Том приликом је представљена

и монографија „Светло над Шумадијом“ којом је обележено шест деценија постојања „Електрошумадије“.

Монографија је превасходно историја електричног осветљења и електродистрибуције у Крагујевцу, али се самим тим

бави и историјом града и Шумадије од краја 19. века до данашњих дана. То је била прилика за подсећање на дан када је пре 130 година у Крагујевцу засветлела прва електрична сијалица. Давне 1884. године у „Чаурници“ тадашње „Тополивнице“, захваљујући инжењеру Тодору Селесковићу и управнику Павлу Шафарику, постављено је прво осветљење у овом делу Србије. Набављена је прва динамо машина „Шукерт“ која је напајала 32 електро-лучне сијалице.

Сећајући се давних времена и наших почетака, тих визионара који су таму претворили у светло, ми данас настављамо путем напретка и развоја. Тај пут који су трасирали стручња-

ци који су гледали унапред, посећеници свом послу и развоју земље, наставила је касније крагујевачка електродистрибуција, „Електрошумадија“, чији је првенствени задатак да задржи лидерску позицију и да потрошачи електричне енергије буду задовољни, истакла је Сања Туцаковић, директорка Привредног друштва „Центар“ чији је саставни део „Електрошумадија“.

Свечаност је одржана на месту где је некада у „Тополивници“ упаљена прва сијалица, на машинама једносмерне струје, а где се данас налази Музеј „Стара ливница“. Прва централа у Србији пуштена је у рад на Дорћолу у Београду скоро деценију касније, 1893. године.

Овај јубилеј је значајан не само за Крагујевца, већ и за целу Србију. Сијалица је била један од проналазака који су променили живот грађана, а у Крагујевцу се кренуло путем раз-

ПРОМОЦИЈА МОНОГРАФИЈЕ У МУЗЕЈУ

воја технике и технологије. На нама је да и даље пратимо актуелне промене, како у развоју обновљивих извора енергије, тако и дистрибутивних система,

АУТОРИ МОНОГРАФИЈЕ ШОРАК, НИКОЛИЋ И МАЦАРЕВИЋ

„ЕЛЕКТРОШИМАДИЈА“ БЕЗ ДИРЕКТОРА

Разрешен Небојша Обрадовић

У сенци „Светла над Шумадијом“, заправо у данима пред прославу значајног јубилеја, дужности директора „Електрошумадије“ разрешен је Небојша Обрадовић, који је на тој функцији провео нешто више од годину дана. „Електрошумадија“ је тренутно без првог човека, а Сања Туцаковић, директорка Привредног друштва „Центар“, коме припадају крагујевачка „Електрошумадија“ и електродистрибуције у Пожаревцу и Смедереву, на питање шта је разлог одговара:

вљен нови директор који ће донети све оно због чега је Обрадовић смењен, рекла је Туцаковић.

– Генерално, Србији недостају људи са идејом, визијом, то је један од разлога, због недостатка иницијативе и предузимљивости. Очекујем потпуно другачији приступ и посвећеност послу. Тренутно је „Електрошумадија“ без директора, али ће, надам се, најскорије бити постављен нови директор који ће донети све оно због чега је Обрадовић смењен, рекла је Туцаковић.

О смех, рика, скика, јека и дрека, куља у варош шарена река... Вашар. Тако је на друмовима. А у Тополи: Шта ти душа жели и воли!

Баш тако, како је описао Добрица Ерић, било је протеклог викенда у Тополи. Опленачка берба уз пуцањ из топа абердара отворена је свечано у петак, по 51. пут.

Као и сваке године, другог викенда у октобру, сјатило се ту и старо и младо. Из центра су „протерани“ аутомобили па је свет, барем на три дана, слободно могао да шета, ужива у вашарском шаренилу, пазари добро вино и ракију из Шумадије, Рајца, па и Војводине, кусне роштиља, гуде, јагњетине, али и сувог меса прстиглог са Златибора и весели се уз „ситан вез“ кола.

Гости из свих крајева

Цела Србија нашла се у Карађорђевој престоници. Вински трг „окупиран“ је тезгама са свакојаким робом, а понајвише „соком“ од белог и црног грожда и ракијама опојних укуса.

Млађан Лазаревић пристигао је из Рајца да на највећем шумадијском панађури прикаже своја вина.

- Виноградство је традиција у мојој породици. Деда је правило

ВАШАР У ТОПОЛИ

Обраше се виногради...

УЗ ДОБРО ВИНО СА РАЈЦА, НАЈБОЉЕ МЕЗЕ СТИЖЕ ИЗ МАЧКАТА

вино за домаће потребе, а супруга и ја смо се пре десет година одлучили да покренемо производњу вина, прича Млађан показујући двеста врста вина која су плод његовог труда.

На берби је први пут био лане.

Задовољан и продајом и проводом, решио је да дође и ове године.

За разлику од њега Александар Мијаиловић из Божурје на вашар у Топлој долази „од кад зна за себе“.

- Још као дете сам са дедом долазио овде. Од њега сам и научио све о производњи вина. Мислим да сам са две године први пут овде продавао вино, прича кроз осмех Александар, иначе наставник у једној крагујевачкој основној школи, нудећи нашој екипи да проба млад, сладак „грождани сок“ и специјалитет куће - ракију „Калуђерку“.

Одмах до њега сместио се Душан Стојановић из Мачката са својим производима и то баш како ред налаже, јер уз добро вино и ракију мора да се „мезети“, а код њега ствар-

но има шта да се проба. Суво месо, кобасице, панчете, сланине, кулен, па будимска, чварци - све укусније од укусије.

- По прадедином рецепту - само со и месо без адитива и зачина, каже Душан.

Ко није био на вашару, може да прошета до пијаце на Аеродрому и да се увери, јер хвали се наш саговорник са Златибора, већ неколико година снабдева и Крагујевчане.

Своје „специјалитете“ представили су и Прокићи из Доње Шаторње. Од давнина шљивари својој фирми дали су име „Шљивко“, али заправо продају и мало специфичније производе - матичне сокове од бруснице, нара, вишње, малине и боровнице.

Да већег вашара од овог нема доказује и чињеница да су се трговци свим и свачим из свих делова Србије сјатили у овој варошици. Произвођач сувенирима, са

На Опленачкој берби сваке године прода се преко 20.000 литара белих и црвених вина, као и шире, исто толико килограма грожда и воћа, као и око 1.000 литара домаће ракије. Тако је било и протеклог викенда

робом специјално припремљеном баш за овај сајам пристигао је из Враћа. Бомбонције су допутовале чак из Кикинде.

У Тополи су први пут ове године „запуцале“ и три сестре из Зрењанина Милена, Мирјана и Евица. Оне уз помоћ мушких ру-

кобија. Специјалитет нам је кајсијевача за коју смо добиле много награда на сајмовима, причају даме, надајући се да ће у Тополи „покупити“ још које признање.

У оквиру Опленачке бербе се, наима, већ деценију организује такмичење најбољих произвођача вина и ракије. Конкуренција је ове године била више него јака, пошто је на традиционално оцењивање које организује Удружење виноградара и винара „Опленач“ пред жири стигло 109 узорака - 44 вина и 65 ракија.

Традиција и култура

Током три вашарска дана пред винара, огледали су се фолклорци, произвођачи сувенира, занатлије, па и песници својим стиховима о вину и љубави. На Опленачкој берби сваке године представи се преко 200 излагача у категоријама индивидуалних произвођача грожда, вина и ракија, старих заната, сувенира, винарија, прода се преко 20.000 литара белих и црвених вина, као и шире, исто толико килограма грожда и воћа, као и око 1.000 литара домаће ракије. Ова привредно-туристичка манифестација, по речима

Дргана Јовановића, председника Скупштине општине Топола, сврстана је међу пет најзначајнијих и најпосећенијих у Србији.

- Сваке године у октобру Топола постане престоница игре, песме и вина. Наш крај је од давнина познат по вину и виноградарству, а годинама уназад смо лидери пољопривредне производње у Шумадији. У овом моменту имамо пет активних, регистрованих винарија, а циљ нам је да их у наредном периоду

који је саобраћао на релацији Зрењанин- Банатски Двор-Банатско Карађорђево-Српска Црња и у то време био Зрењанинцем једина веза са светом. Тако, кад смо бирале назив за ракију определили смо се за то име. Производњом се бавимо пет-шест година и

ТРИ ЗРЕЊАНИНСКЕ ГРАЦИЈЕ

НА ВАШАРУ У ТОПОЛИ „ОТКАД ЗНА ЗА СЕБЕ“: АЛЕКСАНДАР МИЈАИЛОВИЋ

ПРОМО

STIHL ТАКМИЧАРСКИ КАРАВАН ВИ СТЕ НА ПОТЕЗУ

Авантура STIHL такмичарског каравана завршена у

Светски лидер у производњи и продаји моторних тестера, компанија STIHL, изненадила је велики број грађана Србије и Црне Горе несвакидашњим такмичењем под називом STIHL такмичарски караван. STIHL такмичарски караван је занимљиво надметање које је у претходних месец и по дана сваком љубитељу спорта, игре и забаве пружило прилику да у једној од две такмичарске категорије тестира сопствену снагу и спретност. Тако су сви такмичари каравана који се кретао кроз 10 места Србије и Црне Горе могли да одаберу STIHL моторну тестеру или STIHL дувач за лишће и покажу своју вештину, јачину и брзину у две категорије - Моторна тестера и Лавиринт.

Своју потрагу за најбољима STIHL такмичарски караван започео је крајем августа на Великогоспијинским данима у Новом Бечеју, а након Хомљских мотива у Кучеву, Сајма Шљива у Осечини, Роштиљаде у Лесковцу, Бијелог Поља, Куписијаде у Мрчајевцима, Шабачког вашара, Ужица и Подгорице, завршио ју је 11. октобра у Тополи.

Такмичење у Тополи одржано је у оквиру традиционалне Опленачке бербе, а бројни учесници надметали су се за титулу најбољег и занимљиве STIHL награде. У жестокој конкуренцији победу у категорији Лавиринт однео је Зоран Миловановић, друго место припало је Драгутину Розгићу, док је Марко Глишић имао треће време у вођењу лоптице кроз лавиринт. Иако тек трећи у првој игри, Марко Глишић је у

категорији Моторна тестера показао много више спретности, па је освојио прво место. Милан Крагулац заузео је друго, а Миодраг Петровић треће место. Победници каравана у Тополи квалификовали су се за потенцијалне укупне победнике каравана, који ће бити проглашени средином октобра када ће им бити додељене главне награде - STIHL моторна тестера или STIHL дувач за

лишће, у зависности од категорије у којој су се такмичили.

Главне награде биће од велике користи победницима, поготово у предстојећим јесењим данима. Бензински дувач БГ 56 лако ће очистити свако двориште. Бензински дувач са 2 МИХ мотором помаже да брзо и лако очистите двориште од лишћа и

покошене траве. Овај дувач са округлом млазницом и тастером за брзо заустављање идеалан је за уштеду у потрошњи горива и мање издувних гасова.

Са друге стране Моторна тестера МС 211 zgodna је за сваку прилику и ситуацију.

Са STIHL 2 МИХ мотором МС 211 је моћна и компактна моторна

За најбољу представу фестивала проглашен је „Наш разред“ скопског Театра за децу и омладину, коју је по тексту Тадеуша Свободанека режирао Владимир Милчин. Награда за режију додељена је Снежани Тришић за представу „Носорог“ Народног позоришта Кикинда по тексту Ежена Јонеска

На 9. „Јоакиминтерфесту“, одлуком стручног жирија у саставу: Златко Паковић (председник), позоришни критичар и драмски писац из Београда, Марко Сосич, редитељ и драмски писац из Словеније и Исидора Рајковић, глумица крагујевачког Театра за најбољу представу фестивала проглашен је „Наш разред“ скопског Театра за децу и омладину коју је по тексту Тадеуша Свободанека режирао Владимир Милчин.

Ова представа је такође добила награду и за визуелност, због изузетне ликовности сценографије Крсте Цицова и костимографкиње Марије Пупчевске.

Владимир Милчин се латио изузетно актуелног, тешког и вишеслојног текста „Наш разред“, пољског аутора Тадеуша Слободанека, који се са великим успехом игра у Литванији и Мађарској, а недавно је изведен на БИТЕФ-у. Сви који су имали прилике да погледају више верзија овог комада слажу се да је Милчинова представа најбоља. Такође „бије“ је глас да је и најбоља режија овог редитеља у његовој дугој и богатој каријери. Милчин то без лажне скромности коментарише:

– Не може сам човек да говори о свом делу. Једно је сигурно да је сваком редитељу последња представа најдража, што не значи да је и најбоља.

ЗАВРШЕН ДЕВЕТИ „ЈОАКИМИНТЕРФЕСТ“

Победио Наш разред

НАЈБОЉА ПРЕДСТАВА „НАШ РАЗРЕД“, СКОПСКОГ ТЕАТРА ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ

Често критикујући стање позоришне уметности у Македонији, где се репертоар углавном кроји по укусу новокомпоноване елите и базира се на лакој и површној забави, сурово је реалан и када је његов пројекат у питању.

– Један изузетак не потврђује правило. Ово је представа направљена у најмањем скопском позоришту – Театру за децу и омладину. Њима је ово први пут да у својој историји учествују на неком међународном фестивалу у конкуренцији „за одрасле“. Ситуација је и даље лоша, министарство одређује шта ће се играти, преко конкурса које расписују и на које се позоришта и редитељи јављају и подносе гомиле докумената. Театар је жива ствар и не можете годину дана раније фиксирати читаву представу, а бирократија захтева да све, до задњег ексера израчунате и приложите трошковник. То пока-

„НОСОРОГ“:
НАГРАДА ЗА РЕЖИЈУ ДОДЕЉЕНА ЈЕ СНЕЖАНИ ТРИШИЋ

зује и њихову вољу за апсолутном контролом и то је нешто што постаје синдром који није захватио само Македонију него читав регион, каже Милчин.

По њему ово јесу оскудна времена, али „до нас је да и у њима изговоримо нешто важно“. И баш „то важно“ имала је прилику и привилегију да погледа и крагујевачка фестивалска публика која је представу „Наш разред“ наградила највећим аплаузом на овогодишњем фестивалу.

Награда за режију додељена је Снежани Тришић за представу „Носорог“ Народног позоришта Кикинда по тексту Ежена Јонеска. За најбољу глумицу проглашена је Марина Воденичар за тумачење лика Дејзи у представи „Носорог“ док је њен колега из исте представе Ђорђе Марковић за улогу Жана добио награду за најбољу мушку улогу.

Представа Снежане Тришић и Народног Позоришта Кикинда прати пажљиво ток тог захукталог преображаја – сличице апсурдистичке басне су разигране и машто-

вите, разорна снага носорога, прети из позадине сцене.

Специјалну награду за друштвени ангажман и колективну игру добила је представа „Трпеле“ Београдског драмског позоришта. Иста представа добила је и награду публике са просечном оценом 4,96.

Иначе, на овогодишњем међународном позоришном фестивалу учествовало је седам представа из Србије, Хрватске, Словеније, БиХ, Републике Српске и Македоније.

„Јоакиминтерфест“ одвијао се под слоганом „Рат у нама и око нас“ по замисли селектора Горана Цветковића, позоришног критичара и од осталих смотри у региони разликује га не само висока позоришна естетика селектованих представа, него, пре свега друштвена ангажованост и третирање актуелних политичких проблема у читавом региону.

З. МИШИЋ / М. ЧЕР

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

Бој да прости Бошка Савковића

У оквиру пратећег програма овогодишњег „Јоакиминтерфеста“ крагујевачка публика била је у прилици да премијерно погледа документарни филм Бошка Савковића „Бог да прости“. Ово дуго најављивано документарно сведочанство о уништавању националне интелектуалне елите од стране нових власти 1944. године, премијерно је приказано у Крагујевцу, три дана пре београдске премијере заказане у биоскопу „Академија“.

Кроз причу о члановима аматерске позоришне трупе са Чукарице „Чика Душко“, Савковић је приказао судбину читаве генерације и грађанске класе убијене непосредно одмах по ослобађању од Немаца.

– После крагујевачке пројекције филм ће бити приказан и у крушевачком позоришту, јер сматрам да грађани Србије имају право да нешто виде пре Београђана, каже аутор филма додајући да је логично да се овај документарца прикаже у ове две театарске куће, јер је у њему реч о стрељаним глумцима, као и да је у тим партизанским послератним чисткама страдао и један број глумца из нашег града.

Иако се у својим, често награђиваним документарним остварењима бавио различитим темама тематика овог филма изузетно је тешка и болна.

– Неко мора коначно да каже истину. Код нас нема много људи који нису компромитовани, а имају при том и довољно храбрости да то изнесу на видело. Филм је „ни по бабу, ни по стричевима“ него баш онако, као што се десило. Сви ми знамо колико је људи, у Крагујевцу убијено од стране Немаца, али, знамо колико је стрељано и од стране партизана – само то нико не жели да прича. Сви ћуте и погну главе, а зна се да је између 55 и 60 хиљада људи убијено од стране нове власти у Србији од јесени 1944. до пролеће 1945. године. Такође, знамо да су њихова тела покопана у 215 масовних гробница. Знамо и где се те гробнице налазе. Али нико никада није хтео ни на који начин да их обележи. Само у Београду у првим данима нове власти убијено је око осам хиљада људи. Неки од данашњих најлепших београдских паркова, шеталишта и излетишта су страштишта и костурнице жртава „оних који пишу историју“ –

победника. Над костима су: парк Мањез, стадион „Обилића“, Топчидер, Ада Циганлија, доњи део Калемегдана где се данас одржавају концерти, у Ужицу стадион „Слободе“. Ми, играмо, плешемо и ходам по костима, револтиран је Савковић, чији је рођени стриц страдао у овим чисткама.

Он сматра да те кости не треба сада ископавати, али да је срамота да остану необележена њихова страштишта.

– Требало би да се макар поставе табле са натписима: „Овде леже невино страдала људи“. Зашто невини?! Па, сви они, до једног, уби-

јени су без икаквог суђења, истиче аутор филма.

По њему, у Србији, тада је почињен највећи ратни злочин над цивилним становништвом икада.

– Починила га је легитимна војска, призната од стране савезника, као и од стране краља Петра Другог, који је у то време као престолонаследник званично и даље владар у егзилу. Та легитимна војска улази у места, села и градове, ослобађа их од окупатора, али и немилосрдно убија цивиле без икаквог суђења, док рат још траје, наводи Савковић правни аспект те ове приче, додајући да овај злочин, највећи над цивилним становништвом, нису чинили појединци већ организована група људи, ОЗНА, која је била под командом министра Ранковића. Што се самог Тита тиче, његов потпис не налази ни на једном од ових наређења за ликвидације.

– Када се на овај начин „уклони“ и „почисти“ интелектуална елита једног народа, онда ти више нико не стоји на путу да њиме манипулишеш, закључује Савковић, додајући да је сав њега и историчар Срђан Цветковић, аутор изложбе „У име народа“ у Историј-

ском музеју Србије стиснуо петљу да на прави начин, кроз своју поставку, проговори о томе, али, „изложба, буде и прође“, а документарни филм је другачији медиј.

– Није исто када се чује жива реч, или када вам директно сведочи човек који има 97 година и каже: „Било је то тако и тако“, наводи Савковић, додајући да очекује реаговања „друге стране“ и на његов филм, али не претерана.

– Очекујем, наравно, да ће ме „поплувати“, али ништа више од тога. Шта би могло да ми се деси, већ су тукли док сам издавао „Нашу крмачу“ и немам ту врсту проблема, јер говорим истину, закључује он.

Филм би требало да буде приказан и на РТС-у.

– Потписан је уговор са РТС-ом и филм је требало да се на националној телевизији емитује од 15. до 18. октобра. Међутим, догодило се да долази Путин, па је термин емитовања померен, каже Савковић и додаје да смо ископали наше гробнице раније и суочили са оним што се заиста дешавало – не би се догодило оно што је избило на територији бивше СФРЈ.

БОШКО САВКОВИЋ:
МИ ИГРАМО, ПЛЕШЕМО И ХОДАМО ПО КОСТИМА

Филм „Бог да прости“, који аутор завршава стиховима из познате песме Јована Јовановића Змаја, помогло је и Министарство културе.

– Добили смо на конкурс од министарства нешто мало пара за овај пројекат. Символично, али нам је било битно да та, државна институција стане иза оваког пројекта. Наравно да се овакав филм није могао снимити са тим парама, па је тек уследило мољакање од пријатеља и спонзора, завршава Савковић, најављујући да ће „Бог да прости“ имати свој даљи „живот“ и на иностраном тржишту и фестивалима.

ПОЈЕДИНАЧНЕ МУШКЕ ФИГУРЕ, РОБУСНИХ ФИЗИОНОМИЈА И ОДЕВЕНЕ У ПОСЛОВНА ОДЕЛА - ПО КОЈИМА ЈЕ БЛАНУШИНА СКУЛПТОРСКА ИКОНОГРАФИЈА ПРЕПОЗНАТЉИВА

Након више од месец дана бављења чистом апстрактном сликарством током изложбе Ђорђа Ивачковића, галерија „Рима“ је новом поставком Милана Блануше направила потпуни заокрет ка ангажованој фигуративној уметности. Иако сликар по образовању, Блануша се већ више година интензивно и са великим успехом бави скулптуром, а у „Рими“ је представљен скулптурама од теракоте насталим током претход-

МИЛАН БЛАНУША - ТЕРАКОТЕ

Људи у оделима

них учешћа на међународном симпозијуму скулптуре „Тера“, који се сваке године одржава у Кикинди.

Појединачне мушке фигуре, робусних физиономија и одевене у пословна одела (по којима је Бланушина скулпторска иконографија препознатљива) доминирају овом поставком и могу се видети у разним положајима који порекло воде из серија Бланушиних ранијих слика и цртежа - док стоје, ходају, везују кравату, седе, грле се. Сконцентрисано искључиво на уобичајене радње које се свакодневно понављају - постојање ових, на први поглед утицајних корпоративних професионалаца, сведено је на рутину свакодневних простих радњи као окосницама њихових живота. Људи у оделима, који су најчешћа асоцијација на свет пословне економије, неумољивог тржишта и политике која управља друштвом, заправо су кафијансе фигуре одсутне из сопственог постојања. Насупрот овом утиску стоје натписи исписани кредом на црном папиру - питања која су са Бланушиних слика прешла на зидове који окружују подједнако скулптурне и посматраче производећи јединствено просторно-мисаоно искуство и наглашавају концептуални аспект читаве поставке.

Лиљана Ђинкул у предговору каталога наводи:

У препознатљивој иконографији Бланушиног рада стратегија поруке често је круцијални елемент рада, а њена иронија или сарказам интегрисани су у контекст гру-

бог коментара. Тако аутор жестину визуелних порука у својим радовима (цртежи, слике, графике) појачава цитатима и текстом - речима или реченицама - које (дез)интегришу или као аутоматизми само измештају или искривљују значање представе које је на први поглед читљиво. Речи и реченице, као својеврсни импулси дневничких бележака, цртачке силне исписане белом кредом на црном папиру, део су концепта ове изложбе, каже Лиљана Ђинкул.

Посебно место у поставци заузима просторна инсталација коју чине Бланушини „четвороношци“ - пословни људи савијених тела у пози четвороножних животиња. Уколико је усправљање на две ноге пратило развој човекове интелигенције, онда је јасно да ови корпоративни пиони представљају деградацију најважније карактеристике људске врсте. Прецизно распоређени, потпуно истих физиономија, у истим оделима и наочарима, ови телесно робусни и јаки мушкарци подигнутих глава скамењено гледају изнад себе, у правцу онога што управља њиховим егзистенцијом. То у шта они гледају без трептања, то сунце које их истовремено хипнотише и заслепљује, тај центар ка коме гравитирају њихови испразни умови и издржљива тела - то је „центар моћи“ чије спољашње манифестације се мењају али који по својој суштини - присилној доминацији и наметањем истомишљеништва - увек и у сваком времену остаје исти. Поново износећи своје скулптуре у јавност Блануша нас опомиње да није прошло време егзистенцијалистичких криза, те да је у данашњем тренутку, у

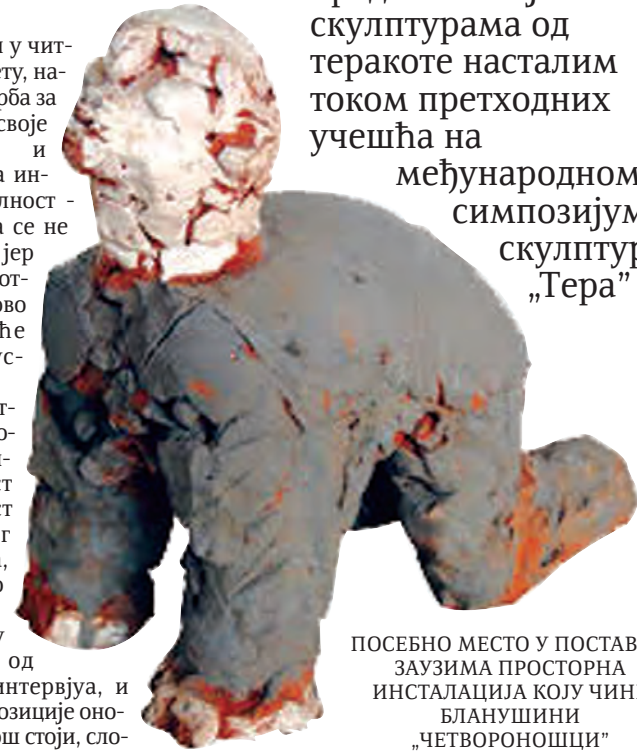
Србији и у читавом свету, најтежа борба за чување своје слободе и права на индивидуалност - борба да се не клекне, јер је у супротном готово немогуће да се усправи.

Уметник је слободно биће, свест и савест сваког друштва, изјавио је Блануша у једном од својих интервјуа, и баш са позиције онога који још стоји, слободан, он нам поставља бројна питања исписана на зидовима крагујевачке галерије која би требало да нас извуку из хипнозе и натерају да мислимо својом главом. Да ли су владари (лоши) људи - само је једно од њих.

Милан Блануша рођен је у Јагодини 1943. године, а дипломирао је на Академији ликовних уметности у Београду 1967. године, одсек сликарства у класи проф. Љубице Сокић. Постдипломске студије завршио је на Државној високој школи за ликовне уметности у Брауншвајгу - специјализацију графике завршио је на Високој школи за ликовне уметности у Франкфурту на Мајни. Члан је У-

Блануша се већ више година интензивно и са великим успехом бави скулптуром, а у галерији „Рима“ представљен је скулптурама од теракоте насталим током претходних учешћа на

међународном симпозијуму скулптуре „Тера“

ПОСЕБНО МЕСТО У ПСТАВЦИ ЗАУЗИМА ПРОСТОРНА ИНСТАЛАЦИЈА КОЈУ ЧИНЕ БЛАНУШИНИ „ЧЕТВОРОНОШЦИ“

ЛУС-а од 1973. године, а редован је професор на Академији уметности у Новом Саду.

Учесник је бројних колективних изложби у свету и код нас. Добитник је великог броја награда и признања (Политикина награда из фонда „Владислав Рибникар“, Награда Октобарског салона Београда, Златна палета УЛУС-а, Награда за цртеж на изложби „Цртеж и мала пластика“, Награда Бијенала медитеранских земаља у Александрији). Живи и ствара у Београду.

Изложба Бланушиних радова у галерији „Рима“ биће отворена до 31. октобра.

ПОЧЕО „ОКТОХ“

Класична музика и савремена композиција

На програму „ОКТОХ-а“, до краја октобра, наћи ће се концерт најбољих студената музичког одсека ФИЛУМ -а, вече „Пасторале“, песме и арије великих шпанских композитора, а свечаности се завршавају наступом камерног хора ФИЛУМ-а, који ће 30. октобра извести програм „Молитва за њих и нас“

Концертом под називом „Вече гитаре“, у извођењу групе „Стойкси“ почео је овогодишњи „ОКТОХ“, а настављен је програмом „Диркама до срца“, пијанисткиње Невене Миловановић, стручног сарадника на музичком одсеку ФИЛУМ-а.

Ова традиционална манифестација наставља се вечерас (16. октобра) концертом у Спомен-музеју када ће наступити најбољи студенти музичког одсека ФИЛУМ -а.

Вече „Пасторале“ планирано је за 23. октобар у оквиру кога ће бити изведене сонате Камија Сен Санса, фантастична пасторала Еуженија Боза, сонате Франсиса Пулењака, Филипа Гобера и Мориса Равела, а у извођењу Владимира Игњатовића, обоа, и Јелена Дељанин Алексић, клавири.

Песме и арије великих шпанских композитора Мануела де Фала, Хоакина Турина, Енрика Грандоса, Фернанда Обрадоса и Ксавијера Монсалважа биће изведе-

не у уторак, 28. октобра, у извођењу мр Милице Стојадиновић, сопрана, и Маје Грујић, пијанисткиње, а програм носи назив „Шпанија у мом срцу“.

Милица Стојадиновић је првак новосадске опере и шефа катедре за соло певање на Академији уметности у Новом Саду, док је Маја Грујић запослена као самостални стручни сарадник - корепетитор на Академији уметности у Новом Саду.

Овогодишњи „ОКТОХ“ ће свечано бити затворен наступом камерног хора ФИЛУМ-а, који ће 30. октобра извести програм „Молитва за њих и нас“, а дириговаће Урош Степановић.

У међувремену, овдашња публика биће у прилици да види и наступ студената и професора катедре за соло певање ФИЛУМ-а и њихове госте „Крагујевачку банду“, у оквиру манифестације „Бдење“, која се традиционално организује 20. октобра.

Иначе, установа Спомен-парк „Крагујевачки октобар“ организује фестивал камерне музике под називом „Октобру хододраре“ - ОКТОХ“, од 1975. године. Ова манифестација је само једна у низу оних које су посвећене чувању успомене на стрељане ђаке и становнике Крагујевца у октобру 1941. године. Подсетимо да се сваког 20. октобра у вечерњем термину организује

културно-уметнички програм „Бдење“, док је централни догађај музичко-сценски програм комеморативног карактера Велики школски. У новембру сваке године расписује се литерарно-ликовни конкурс „Доста су свету једне Шумарице“, намењен деци основних и средњих школа.

Концепт музичких свечаности је, заправо, садржан од даривања оригиналних музичких композиција и интерпретација дела октобра и мира, па отуда и скраћеница „ОКТОХ“ - октобру хододраре. Организовани су концерти класичне музике, али и савремених композиција, преко духовне музике, до цеза. Наступали су солисти, камерни ансамбли, хорви, цез оркестри, филхармоничари, балетски ансамбли, извођене су камерне опере.

Први савет ОКТОХ-а формиран је 1975. године. У његовом саставу били су еминентни стручњаци из области музике: Миодраг Азањац, флаутиста и професор на

ПРОГРАМ „ДИРКАМА ДО СРЦА“, ПИЈАНИСТКИЊЕ НЕВЕНЕ МИЛОВАНОВИЋ

ОКТОБРУ ХОДОДРАЈЕ

Музичке свечаности

Четвртак, 16. октобар, 19.30 часова
„Концерт најбољих“
Студенти музичког одсека ФИЛУМ - а
[Спомен-музеј „21. октобар“](#)

Четвртак, 23. октобар, 19.30 часова
„Пасторала“
Владимир Игњатовић, обоа, Јелена Дељанин Алексић, клавири
[Спомен-музеј „21. октобар“](#)

Уторак, 28. октобар, 19.30 часова
„Шпанија у мом срцу“
Милица Стојадиновић, сопран, Маја Грујић, клавири
[Свечана сала Крагујевачке гимназије](#)

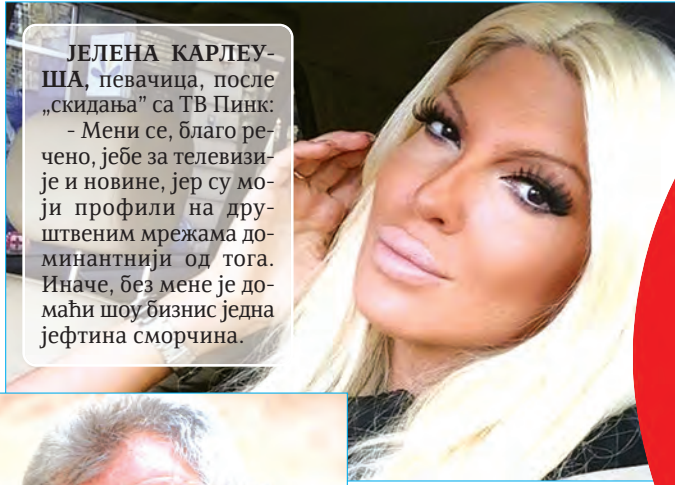
Четвртак, 30. октобар, 19.30 часова
„Молитва за њих и нас“
Камерни хор ФИЛУМ-а
Диригент: Урош Степановић
[Спомен-музеј „21. октобар“](#)

ФМУ у Београду, затим Златан Вауда, познати композитор, Младен Јагушт, познати диригент и професор, Мирослав Чангаловић, оперски певач и други. Савет је заједно са организатором сваке године доносио програм манифестације и вршио избор извођача. За 39 година постојања ОКТОХ-а одржано је 234 концерата, учествовало је више од 3.500 реномираних уметника из земље и света, а концерте је посетило преко 20 хиљада посетилаца.

АЛЕКСАНДАР ВУЛИН, министар за рад и социјалну политику:

- Показало се да је носити презиме Вучић можда најопаснија ствар у Србији.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица, после „скидања“ са ТВ Пинк:
- Мени се, благо речено, јебе за телевизије и новине, јер су моји профили на друштвеним мрежама доминантнији од тога. Иначе, без мене је домаћи шоу бизнис једна јефтина сморчина.

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник:

- Француска лађа са српским привредним борцима одолеће свим економским бурама и искушењима и безбедно ће пристати и усидрити се и у најудаљенију луку света.

ВЕСНА ДЕДИЋ, ТВ водитељка:

- Ако донесу закон о забрани пушења у кафанама, кршићу га где год стигнем.

НЕБОЛША ВИСКОВИЋ, ТВ коментатор:

- Ђоковић је перфектно изговорио кинеске речи, надам се да је публика у Пекингу успела да га разуме.

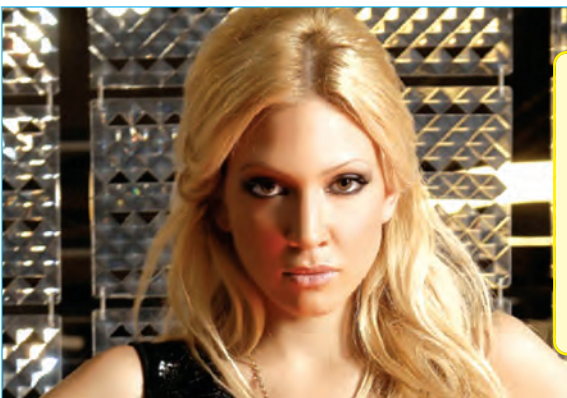

ЗОРАН БАБИЋ, шеф посланичке групе СНС у Скупштини:

- Србија напредује на пољу слободе медија као што напредује у борби против корупције и криминала.

АНА БЕКУТА, певачица:
- Мрки певам „Воли ме, воли, као првог дана“.

МИЛИЦА ТОДОРОВИЋ, певачица:
- Мој партнер и ја се још увек упознајемо и не бих да дајем неке озбиљне прогнозе о нашој романси.

Карикајура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Трава

Фина госпођа на пијаци обраћа се травару:

- Имате ли оригано?
- А шта вам је то госпођо - збуњено ће травар?
- Како не знате, то је она трава што се ставља на пицу?
- Е, госпођо, нажалост то не лечимо.

Лов

Био Мујо у лову и уловио медева.

- Је л', болан, како га уби - пита га Хасо?
- Пуцао сам у њега сто пута.
- А колико си га пута погодио - пита Хасо?
- Ниједном - каже Мујо - умро је од смеха.

Торта

Млада жена улази у послastiчарницу и пита:

- Имате ли неку тарту која је загорела са једне стране?
- Побогу, шта ће вам то - чуди се послasticар.
- Хоћу да мој муж поверује да сам је ја правила.

Испит

Згодна студенткиња никако да положи један испит. Професор је обара по ко зна који пут, говорећи да није спремна.

- Професоре, све ћу учинити да положим.
- Баш све - пита је професор?

- Верујте баш све!

- Добро, реци ми шта радиш сутра увече?

- Ништа, професоре, слободна сам.
- Е, онда узми књигу, па учи.

Завеса

Старији пар седи у дневној соби и гледају порњић. Пред сам крај филма жена повиче:

- Заустави, врати мало на траг... Још мало, још мало... Е сад заустави.
- Муж заустави филм и зачуђено погледа жену.
- Видиш, драги, такве завесе сам хтела да купим за спаваћу собу.

Казна

Улази управник затвора код Мује у ћелију, а овај лежи:

- Што не устанеш кад ја долазим - изнервиран, пита управник?
- Господине управниче, мени су рекли да морам да одлежим шест месеци.

Рај

Пита момак девојку:

- Анђеле мој, зашто не желиш да се удаш за мене?
- Због лошег искуства из првог брака - каже она!
- Али, љубави. Код мене ћеш живети као у рају.
- Тога се и бојим. Не бих опет хтела да идем гола и боса.

Горан Миленковић

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОПШТЕ УПРАВЕ,
СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИМОВИНУ, СЛУЖБА ЗА СТАМБЕНЕ ПОСЛОВЕ

на основу тачке 13. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр.361-202/14-V од дана 10.10.2014. године, члана 8. ст.1. Одлуке о давању пословног простора у закуп („Сл. лист града Крагујевца“ бр.15/10; бр.10/11 и бр. 14/11) и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца („Сл. лист града Крагујевца“, бр. 34/09 – пречишћен текст; бр.15/10 и бр. 29/10), доноси:

РЕШЕЊЕ

РАСПИСУЈЕ СЕ ОГЛАС ЗА ДАВАЊЕ У ЗАКУП ПУТЕМ ЈАВНОГ НАДМЕТАЊА ПОСЛОВНОГ ПРОСТОРА У КРАГУЈЕВЦУ У УЛИЦИ КРАЉА ПЕТРА ПРВОГ БР. 30.

Даје се у закуп путем јавног надметања:

1. Пословни простор у Крагујевцу у улици Краља Петра Првог бр.30, који се налази у екстра зони, укупне површине 34 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, агенцијска, угоститељска, услужна и трговинска делатност.
2. Почетна цена за лицитацију закупнине износи:
- 12 евра по 1м² за пословни простор означен у тачки 1.
Цена је приказана у нето износу, с тим што лицитациони корак износи 1 евро по 1м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.
3. Пословни простор означен у тачки 1. даје се у закуп у виђеном стању на период од 1 (једне) године. Разгледање пословног простора обавиће се дана 22.10.2014. године од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове у ул. Бранка Радичевића бр.11, канцеларија бр. 18. или на тел. 034/506-125.
4. Јавно надметање одржаће се дана 24.10.2014. године, са почетком у 10:00 часова за пословни простор означен у тачки 1. у згради Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр.11, на другом спрату, канцеларија бр.18.
5. Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословном простору који се даје у закуп.
6. Уколико у поступку лицитације пословног простора означеног у тачки 1. учествују и лица која су правноснажном судском Одлуком рехабилитована и којима су поништене све правне последице осуде или њихови

- наследници, имају првенство у случају када са другим учесницима лицитације излицитирају идентичан износ.
7. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: „Приход од закупа непокретности града Крагујевца“, уплате на име депозита и то:
- 12 евра по 1м² за пословни простор означен у тачки 1. у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
8. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број. 97 32-531-70960 назив рачуна: „Приход од закупа непокретности града Крагујевца“ уплате „средства обезбеђења“ у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лицитационој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате. Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.
9. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средстава обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор.
10. Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну закуподавца до истека уговора о закупу када се враћају закупцу.
11. На јавном надметању не могу учествовати чланови

- Комисије из тачке 14. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.
12. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр. 11 у Крагујевцу.
13. Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.
14. Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр: 112 – 885/13 – V од дана 11.04.2013. године и решењем бр.112-994/14-V од 22. септембра 2014. године о „измени Решења о образовању Комисије за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, бр. 112-885/13-V од 11. априла 2013. године.
15. Пословни простор даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.
16. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.
17. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изрази Одлуку о избору најповољнијег понуђача и исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Градском већу.
18. Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Секретаријату за имовину, Служба за стамбене послове, улица Бранка Радичевића бр.11., II спрат, канцеларија бр.18. или на тел: 034/506-125.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/09,81/09-исправка, 64/10- одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 -одлука УС, 50/13 - Одлука УС, 54/13 и 98/13- Одлука УС) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца- број: 350-821/14-1-02 од 09. 10.2014. године, оглашава

ЈАВНИ УВИД У НАЦРТ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „НАСЕЉА ПЕТРОВАЦ”

Јавни увид обавиће се у периоду од 17. 10. 2014. године, закључно са 17. 11. 2014. године, у просторијама Града Крагујевца, Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе (V спрат), Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, радним данима од 8,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложени план, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа .

Примедбе на плански документ у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом поштом упутити Градској управи послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 17. 11.2014. године .

Јавна седница Комисије за планове Скупштине града Крагујевца биће одржана дана 20. 11. 2014. године са почетком у 11,00 часова у просторијама у згради Градске управе града Крагујевца, Трг слободе 3 (сала 105). У току јавне седнице, сва присутна физичка и правна лица, која су поднела примедбе у вези са Нацртом плана у писаном облику, могу образложити примедбе пред Комисијом за планове Скупштине града Крагујевца.

Градско веће града Крагујевца, на основу Одлуке број 332-41/14-V од 9. октобра 2014.године, расписује

КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУ СРЕДСТАВА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА СЕОСКОГ ТУРИЗМА У УКУПНОМ ИЗНОСУ ОД 1.000.000,00 ДИНАРА ИЗ БУЏЕТА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА ЗА 2014. ГОДИНУ

I Позивају се заинтересована лица да поднесу пријаву на конкурс за добијање средстава за подстицање развоја сеоског туризма у износу до 200.000,00 динара, која се додељују кроз набавку опреме.

II Уз пријаву се доставља:

- пословни план,
- фотокопија личне карте,
- доказ власништва над објектом који се користи или ће се користити за обављање делатности сеоског туризма (лист непокретности а у случају да се објекат не води на лице које је подносилац пријаве потребно је доставити сагласност власника објекта да се исти може користити за обављање делатности сеоског туризма)
- профакутура за опрему коју желите да набавите од одобрених средстава.

Образац пријаве и пословног плана могу се преузети у Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријату за привреду, спорт и спортску инфраструктуру, IV спрат, канцеларија 405, Трг слободе 3, Крагујевац.

III Пријава са пратећом документацијом, у затвореној коверти са назнаком “Конкурс- подстицајна средства за сеоски туризам», се предаје на пријемној канцеларији Градске управе за послове локалне самоуправе и опште управе (округли шалтер), са назнаком за Секретаријат за привреду, спорт и спортску инфраструктуру.

IV Лица која почињу да се баве сеоским туризмом, на-

кон извршене набавке опреме имају обавезу да изврше категоризацију објекта у року од седам дана од дана добијања опреме.

V Град ће доделити пет грантова за подстицај развоја сеоског туризма, и то три лицима која почињу да се баве сеоским туризмом и два лицима која имају категорисане објекте и већ се баве овом делатношћу.

VI Ближе информације могу се добити у Градској управи за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријату за привреду, спорт и спортску инфраструктуру, IV спрат, канцеларија 405, Трг слободе 3, Крагујевац, или путем телефона 034/306-186 од 07,30-15,00 часова, сваког радног дана у периоду трајања конкурса.

VII Средства се одобравају за:

- набавку опреме за купатила, грејање и климатизацију објекта,
- набавку одговарајућег намештаја и ситног инвентара,
- набавку опреме за побољшање пратећих садржаја у области рекреације и забаве, као и уређење дворишта и пружања угоститељских услуга у сеоском туристичком домаћинству
- набавку опреме за просторије за пружање услуге исхране у функцији сеоског туризма.

VIII Рок за подношење пријава је 10 дана од дана објављивања конкурса у недељном листу недељне новине “Крагујевачке».

НАПОМЕНА: Неблаговремени и непотпуни захтеви неће бити разматрани.

СКАНДИНАВКА

253 ЧОВЕК СКЛОН ТРЕМИ ИМЕ ПИСЦА ДРЖИБА РАД ПЛАБЕН ПО УЧИНКУ

ТУШТА И ...								
ВОДЕНИ ЉУСКАР								
ХЕРЦЕГОВАЦ								
СПОКОЈ								
МЕЂУНАРОДНА ОЗНАКА АНДЕРЕ								
"РАЗВОЈ"		"НЕПЕР" ТВ ВОДИТЕЉКА РОЉ У КРАГУЈЕВЦУ						
МЕРА ЗА ЕЛЕКТРИЧНИ ОТПОР (МН.)			ГОРКА МАТЕРИЈА (ХЕМ.)	СУНЦОБРАНИ	НАШ ПРЕДЛОГ	ИМЕ ПЕВАЧА ХАДИМАНОВА	ФРАНЦУСКА КРАЉИЦА МАРИЈА	
ТЕНИСЕРКА МАРИЈА								
	МУСЛИМАН МУШКО ИМЕ РАНИЈИ ФРАНЦУСКИ ФУДБАЛЕР							
ВРСТА ЗНАТЛИЈЕ					"СТАРИИ" РЕЧ УМАЊЕНИЦА			
СУСЕДНА СЛОВА АЗБУКЕ			ЈЕДАН МЕДИЈ КУПЕ					
ПОМАЛО КИСЕЛА								
ДОБАР ДОМАБИН						СИМБОЛ АЗОТА НАРИЦАЉКЕ		
ИМЕ ГЛУМЦА И ПЕВАЧА МАРТИНА			ПРИРОДЊАК КАРЛ СТРУЧНИ ЗНАТЛИЈА					
ОБРАЗОВАНА ОСОБА								
ПРИТОКА ОДРЕ У ПОЉСКОЈ				БОРБЕНИ ПОКЛИЧ РЕЧНИ РИБАРИ				
НАБИЈАТИ, САБИЈАТИ							ШТАМПАРСКИ РАДНИК, СЕЦЕР	
ЈВО АНДРИЈ (ИНИЦ.)			ФОТОГРАФИЈЕ ЧАСАК, ТРЕНУТАК					
ПЛАШЉИВАЦ СТРАШЉИВАЦ								
ШПАНСКИ ПОЗДРАВ						НАДИМАК ЕРНЕСТА ГЕВАРЕ МЕТАР		
РЕЧИ ЗА НАВОБЕЊЕ ПРИМЕРА								

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

Ову укрштеницу водоравно решавајте као белу, а усправно као мозаичку.

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

ВОДОРАВНО: 1. Француска лука на Ламаншу - Градић у Словенији (1), 2. Огњенка одмила - Прокоп за одвод воде - Јапанске печурке (2), 3. Име цез музичара Елиса - Богохулник (1), 4. Биљка из фамилије главочика - Део запрежне опреме - Име глумца Дагласа (2), 5. Немачки граматички предлог - Место блаженства - Скраћеница (скр.) - Кулон (озн.) - Симбол азота - Округло слово (5), 6. Тона (озн.) - Сигнализациона направа на бициклу - Иницијали глумице Ремплинг (2), 7. Листићи спортске прогнозе - Шаљиве представе (2), 8. Град у Немачкој - На штету чега (1), 9. Лична заменица - Језеро у Финској, Енаре - Инструмент с диркама (2), 10. Ранији кошаркаш Тони - Почетак трке (мн.) (1), 11. Неодбрањиви тениски сервис - Бич с куглицама на врху - Врста ратног брода (2), 12. Ранији амерички председник Ричард - Радница на одржавању хигијене (1).

УСПРАВНО: АГАСИ, БОРАКС, ДИНАСТ, ДОХВАТ, ЕГЕОН, ЕК, ЖЕЉКО РЕБРАЧА, ИА, КИНИК, КНОЈ, КОБ, КОКАН, НАРД, ОКЕР, ОКС, ОТИК, ПАТЕТИЧНО, ПЛО, РАБИЈАТАН, РАТИН, РЕШАВАЧ, РРС, РШУМ, СТВАРИ, ТИЛ, ТОНУСИ, ТРАКТАТ, УН, ХАРПУН, ЦЕЛУЛОЗА, ЦРТАЧ, ШКРИЊАЦ.

КЛИН

1. Опасна риба, ајкула,
2. Леп рукопис,
3. Откопине, раскопана места,
4. Услуга у скијашким центрима,
5. Део дувачког инструмента,
6. Делови течности,
7. Хокејашка плочица,
8. Предлог: према,
9. Симбол калијума.

РЕБУС

1000 kg P O

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: јна, еак, лпс, ели, нас, ат, мик, иванград, ловорика, о, аветан, величати, ален, мој, нерад, ле, оми, ипил, весталка, интима, в, ћт, тимор, аланија, иран, чен, рани јади, ана кокић.

ОСМОСМЕРКА: лесковац.

СУДОКУ: а) 713-846-952, 945-723-816, 826-951-473, 689-134-527, 372-568-194, 451-297-368, 137-685-249, 268-419-735, 594-372-681.
 б) 615-374-928, 498-125-376, 327-689-541, 572-468-139, 934-512-687, 861-937-452, 756-293-814, 249-851-763, 183-746-295.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○ НИВО ТЕЖИНЕ ●●●○

	2								9
	1	5			2				
	7			4	5				1
4				1					
	2				7				8
			9		1	7			
							9	3	6
5	3	6				2			

		9				8			
3			6	2	4	8			
					9			3	6
		4			8	1			
			4						
2	7				6				
7									
	9					5		1	2
	1				9	6	5		

